The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pėtnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse " " $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gausamos per laiška.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 37 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 15 d. Rugsėjo (September.) 1905 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Karė Maskolijos su Japonija.

Pasibaigė jau pusantrų metų besitraukusi karė milžiniškos Maskolijos su maža, neseniai susipažinusia su Europos civilizacija ir mokslais Japonija. Iš karės milžinas išėjo pergalėtu.

Rods, Japonija sumažino savo reikalavimus ir žymiai sumažintus priėmė Maskolija, bet ir tas, ką gauna Japonija, ne mažos yra vertės. Maskolija pasitraukia iš Mandžurijos, atiduoda Japonijai didesnę dalį geležinkelio bėgančio per Mandžuriją, teipgi buvusias maskolių savaščia kastynes; saugojimui geležinkelio gali Japonija laikyti Mandžurijoj savo kareivius, gali siųsti čia savo kolionistus. Rods, formališkai Mandžurija bus savaščia Chinų, bet su savo kolionistais, į porą metų ją Japonija gali padaryti japoniška ir, be abejonės tą padarys, kadangi protingų, sumanių, suprantančių tautos reikalus, savo kraštui atsidavusių kolionistų jai netruksta; maskoliams kolionizuoti Mandžuriją nepasisekė, kadangi truko apšviestų kolionistų; kaip greitai jie griebė tą chinišką provinciją, teip greitai, nors per baisius kraujo praliejimus, turėjo ją apleisti, nieko gero čia nepadarę. Ženklu buvimo maskolių liko vien išdeginti kaimai ir miestai, išnaikinti žmonių triuso vaisiai. Japonijai patenka Korėja, kraštas beveik tokio didumo kaip visa Italija, su 12 milijonų gyventojų, teipgi visas Port Arthuro apskritys ir pietinė, geresnėji salos Sachalino dalis. Apart to, japoniečiai, maskolių nestabdomi, gali žvejoti ir medžioti prie Siberijos pakrančių ir prie jos šiaurių salų.

Rods yra, gal diktai, Japonijoj žmonių, kurių tokios sandaros išlygas neužganėdina, kadangi karė reikalavo daug aukų; tie neužganėdintiejie kelia maištus. Tuluose miestuose buvo susirėmimai tų neužganėdintų su kariumene, ant gatvių tekėjo kraujas, buvo užmušti ir sužeisti, bet, rodosi, kad tų neužganėdintų buvo ne daugiausiai, kadangi randui greitai pasisekė paimti viršų. Dabar Japonijoj ramu. Tie prisidėję prie maištų, neužganėdinti iš sandaros išlygų, šaukianti vesti karę toliau, matyt, pats karėj nedalyvavo; terp kariavusių su maskoliais, rodosi, neužganėdinimo nėra, kareiviai džiaugiasi, kad karė sykį pasibaigė. Teisybė, vedant karę toliau, gal Japonija butų gavusi daugiau, bet ar tas didesnis pelnas butų uždengęs kaštus, ar butų sugrąžinęs užmuštų kareivių gyvastį? Žinoma, ne. Japonija sutiko sumažinti savo reikalavimus, kadangi tas pasirodė geresniu negu ilgesnis karės vedimas, žudymas vėl šimtų tukstančių kareivių gyvasčių. Rods nuotrotos maskolių beveik tris-syk didesnės negu japoniečių ir iš to japoniečiai gali džiaugtiesi, bet Maskolija turi tris-syk daugiau žmonių negu Japonija.

Jeigu materijališka nauda neužganėdina tulų japoniečių, tai gal labiausiai todėl, kad jie visai neskaito morališkos. Morališki karės vaisiai daug svarbesni už materijališkuosius. Per karę per galėta Maskolija žudo daug daugiau, o Japonija pelno daug daugiau, negu ant pirmo pažvilgio gali rodytiesi. Po pergalėjimui Maskolijos Japonija stojasi vadove azijatiškų tautų, kurios iki šiol nedryso pasipriešinti europiečiams. Azijatiškos tautos, ypač Chinai, nedreba jau prieš Maskoliją, kadangi žino, kad už juos stos Japonija. Azijoj nuo dabar didžiausia įtekmė bus ne europiečių, arba amerikonų, bet japoniečių. Mažai buvo karių, kurios teip svarbius butų atgabenusios vaisius, kaip paskutinė Maskolijos su Japonija.

Tolesnių pasekmių tos karės ir pergalėjimo Maskolijos su baime laukia Europos tautos, teipgi Amerika, kurios tikėjosi, kad amžinai galės išnaudoti Aziją. Viena karė išnaikino viltis baltparvių tautų.

Dabar visi gerinasi Japonijai, visi nori su ja susidraugauti. Senas sutarimas Anglijos su Japonija pasibaigė; dabar Anglija stengiasi užmegsti dar ankštesnį ryšį su pergalėtoja Maskolijos, svarbiausio Anglijos priešo. Anglija nori padaryti dabar susirišimą su Japonija ant naujų pamatų, kad atimti maskoliams norą užkabinti kada nors Anglijai prigulinčias Indijas arba Chinus. Pagal naujai Anglijos užmanytas susirišimo išlygas, kiekvienoj karėj Azijoj Japonijos, Anglija su visoms pajiegoms turi jai padėti; tą patį turi daryti Japonija, įsipainiojus Anglijai karėn su kokia nors galingesne tauta ar tai Indijose, ar kur kitur Azijoj. Nežinia dar, ar Anglijos užmanymą priims Japonija. Jai draugų dabar netruks, galingus kiekvienam parankiau draugais, o ne priešais turėti; Azijoj dabar nėra galingesnių už Japoniją.

Jeigu ant Anglijos siulomų išlygų bus sutvertas ryšis Anglijos su Japonija, tai Azija ir visos joje esančios kitų Europos tautų ir Amerikos valdybos bus atiduotos ant malonės šitų susirišusių tautų. Bet kada Japonija suorganizuos Chinus, kada Indijų tautos, sloginamos dabar Anglijos, geriau susiorganizuos, Japonija ir be Anglijos galės pasekmingai ginti nuo išnaudojimo europiečių ir amerikonų Azijos tautas. Jau dabar jaunuomenė iš visokių Azijos kraštų, net iš angliškų Indijų, vietoj keliauti jieškoti mokslo į Europą arba Ameriką, keliauja į Japoniją, kuri, tokiu budu stojasi ne vien apginėja, bet ir mokintoja azijatų.

Maskoliškiems kareiviams Mandžurijoj pagarsino jau apie karės pasibaigimą. Žinią tokią jie priėmė su džiaugsmu. Neatsižymėję dideliu sumanumu caro jenerolai rengiasi namon. Rengiasi namon ir visi rezervos kareiviai; jaunesniuosius randas nori Siberijoj palikti, kadangi bijosi sugrįžimo sumuštos, išalkusios armijos.

Maskoliškas randas derasi jau su garlaivių kompanijoms, kurioms nori pavesti pergabenimą iš Japonijos nelaisvių. Maskoliškų kareivių yra Japonijos nelaisvėj 65000. Pervežimas tokio skaitliaus žmonių nemažai kaštuos pinigų. Kaip tie kareiviai užsilaikys tėvynėj, teipgi nežinia. Nėra abejonės, kad daugelio neužganėdins sanlygos tėvynėj, kadangi, budami Japonijoj, turėjo progą susipažinti su daug geresnėms. Maskoliški kareiviai, buvę nelaisvėj Japonijoj sugryžta daug apšviestesniais, negu buvo pirma. Tr labiausiai bijosi caro tarnai, bet turi juos priimti atgal.

Maskolija.

Maištai Maskolijoj nesiliauja; ypač smarkus jie ant Kaukazo. Čia rando agentams vėl pasisekė supiudyti krikščionis armeniečius su mahometonais totoriais, kurie pagelbon pasikvietė iš Persijos ir Turkijos kelis tukstančius ginkluotų kurdų. Žmonių skerdynės traukiasi čia jau nuo kelių sauvaičių. Randas, supiudęs terp savęs savo ukėsus, neįstengia jo patiės pagimdytų skerdynių suvaldyti. Skaitlių tose skerdynėse užmuštų žmonių paduoda jau ant 5000. Aplinkinėse Šušos totoriai išdegino kelis armeniečių kaimus, jų gyventojus išskerdė. Mieste Šušoj bažnyčios, rando biurai, pardavinyčios, dirbtuvės, viskas išnaikinta, gyventojai badą kenčia; armėniškas vyskupas atsišaukė į randą, pagimdžiusį skerdynes, su meldimu pagelbos. Aplinkinėse Baku maištininkai išnaikino visas mašinas 3000 kerosino sėminyčių, neišnaikintų liko tik 600. Amerikos kerosino sėminyčių savininkai, ypač garsus Rockefeller, džiaugiasi, tikėdamasi, kad jam pateks pristatymas kerosino Europos tautoms, kur ameri koniską kerosiną buvo išstumęs maskoliškasis.

Maištai pasitaiko dar vis Lenkijoj, Lietuvoj, ypač gi Latvijoj. Užrubežių laikraščiai garsina žinias vis apie naujus pasipriešinimus caro valdžioms čielų kareivių regimentų. Kiek teisybės yra tose laikraščių garsinamose žiniose, sunku įspėti. Tiek, vienog, žinia, kad rando užmanyta neva konstitucija ne daugelį žmonių užganėdina, kadangi ištikro ji yra parodija, išjuokimu konstitucijos. Neva daleista žmonėms rinkti savo atstovus, bet tie žmonių atstovai negali nė jokių tiesų išdavinėti. Taigi aišku, kad randas su pagelba tokios komedijos bando sudrutinti dar labiau savo valdžią ir jo tarnų sauvalią. Jie savo kaltes stengsis krauti ant žmonių atstovų sprando, o tiems atstovams nepripažįsta sprendimo tiesos, sprendėju pasilieka caras ir jo sudemoralizuoti ministeriai. Tokia komedija nė vieno protaujančio žmogaus užganėdinti negal. Caro gi tarnai, ypač gi garsus Trepov, teip svarbiuose dalykuose, kaip yra pagerinimas viešpatystės surėdymo, neduoda žmonėms rinktiesi apkalbėjimui krašto reikalų, su žandarais ir kareiviais vaiko susirinkimus. Na, ir dar caras ir jo tarnai drysta kalbėti, kad jiems rupi Maskolijos ir jos žmonių labas ir laimė! Nėra ir negal but laimės be laisvės susirinkimų ir apsvarstymo liuosai visokių krasto reikalų. Apie pagerinimą krašto surėdymo žmonėms juk labiau rupi negu carui ir jo tarnams, kadangi pasekmės kvailo surėdymo žmonėms sunkiausiai gula ant sprando. Ten, kur žmonėms uždrausta rinktiesi ir liuosai apsvarstinėti visokius reikalus, kur jeib policijantpalaikis gali susirinkusius vaikyti, ten ne gal but nė kalbos apie kokią nors laimę žmonių, ir tas randui, kaip matyt, iš tikro nė nerupi. Caras laike karės turėjo progą persitikrinti, kaip kvaili ir sudemoralizuoti jo tarnai, turėjo progą matyt, kaip jie vagia viešos naudos pinigus, kaip jiems mažai rupi laimė krašto ir žmonių; toki sudemoralizuoti urėdninkai negali nieko gero padaryti, tai suprantama, kad reikia aprubežiuoti sauvalią tos rujos. Caras, vienok, daro atbulai: jis, kaip girtuoklis tvoros, rupinasi vien apie palaikymą sauvalios savo tarnų.

Perdėtinis Vokietijos statiško biuro, Martin, pagarsino laikraščiuose, jog į 5—15 metų, Maskolija turės nusibankrutyti ir jai kitų kraštų paskolinti pinigai turės pražuti. Martin užtikrina, jog į 15 metų Maskolijos skolos užaugs iki 53 milijardų markių, jos valdžių nuvarginti, supančioti žmonės neįstengs nuo tos milžiniškos skolos nė palukenų mokėti. Martin rodija vokiečiams iki tam laikui pasirupinti parduoti esančius vokiečių rankose Maskolijos bondus. Geriau, esą, žudyti dabar milijonus, negu paskui milijardus. Šitas vokiškas urėdninkas užtikrina, jog į 15 metų prancuzai bus ant 20 milijardų neturtingesni, kadangi tiek jų paskolintų pinigų pražus Maskolijoj.

Straipsnis Martino padarė daug triukšmo visuose Europos kraštuose, o labiausiai Maskolijoj, kadangi jame yra daug teisybės; Vokietijos kanclerius net pabarė urėdninką už pagarsinimą laikraščiuose, bet tas nepataisys dėl minėto straipsnio nupuolusio Maskolijos kredito. Po karei reiks Maskolijai nemažai pinigų, bet paskolą gauti bus nelengva. Laikraščiai garsina, buk caro sandaros tarybų komisoriui Witte pasisekė nuo Amerikos žydų bankierių išderėti paskolą 400 milijonų rublių, bet užtai, apart palukenų, jis turėjo pažadėti sulyginimą tiesų Maskolijos žydų su tiesoms kitų jos ukėsų.

Maskoliški muitininkai, Botniškoj jurių kojoj, terp Švedijos ir Finlandijos, sugriebė amerikonišką laivą gabenantį iš Švedijos Finlandijon 6000 naujausių karabinų ir 120000 patronų. Taigi aišku, jog Finlandijoj rengiamas gyventojų pasikėlimas prieš netikusio caro valdžią. Iš tikro, jeigu visi pavergti Maskolijos kraštai butų susiorganizavę ir ant syk pasikeltų, jie galėtų nuo savo sprando numesti caro jungą; tas ypač dabar, kylant neužganėdinimui ir maištams tikroj Maskolijoj, nebutų teip sunkiai atsiekiamu dalyku.

Isz Lietuvos.

Iš Vilniaus.

Po 1864 m. daugelis vietinių ištremtų Sibiran lenkų, užsimanė grįžti tėvynėn. Nors šioms ypatoms ir sugrąžino tiesas lygias su kitų lenkų tiesomis, tačiaus jie, pagal įstatymų apie valdymą žemės šiame krašte lenkais, negalėjo prašyti valdžios, kad jiems sugrąžintų atimtus 1863 m. dvarus ir nekilnojamus turtus, teippat neturėjo tiesos ir pirkti žemės.

Dabar tuli tos rušies lenkai ir jų įpėdiniai, pasiremdami ant įstatymo nuo gegužės 14 d., prašo, kad jiems leistų pirkti tuos dvarus ir nekilnojamus turtus, kuriuos valdžia iš jų 1863 m. atėmė ir pardavė juos rusams, kurie ir dabar tebevaldo tuos dvarus. Pagal įstatymą nuo gegužės 14 d. lenkai šiame krašte gali pirkti dvarus tik iš lenkų kilmės ypatų. Todėl, įdomu, kuo tas dalykas pasibaigs. „V. Ž."

Gatvėje Zavalnaja, vienuose namuose, žandarai padarė kratą ir užtiko sandėlį ginklų, kulkų ir prokliamacijų, parupintų vietinės žydų-darbininkų organizacijos „Bundo." Areštuota keletą ypatų.

Vilniaus kariškas teismas perkratinėjo bylą Arono Regenbogeno, apkaltinto platinime revoliucijinių atsišaukimų „Į naujai renkamus karėivius". Nuspręsta jį ant ištrėmimo.

Tarnaujantiejie R.-katalikiškoje konsistorijoje raštininkai savo štraiką pabaigė. Mat konsistorijos vyriausybė prižadėjo jų reikalavimus išpildyti, nors, rodos, prižadėjimas tik prižadėjimu ir pasiliks.

Eina gandas, buk ant prasistūstinusio arcivyskupo sosto busiąs paskirtas Vilniaus vyskupas, baronas von der Ropp.

Terp vietinių krikščionių-amatininkų pakeltas klausimas, kur dingo iš panaikintos 1903 m. Vilniaus amatininkų valdybos rumų visoki senoviški daiktai, kaip antai: senoviški rakandai, puošę valdybos rumus, senobiniai cechų antspaudžiai, įvairus išdirbimai iš metalo ir medžio, turintiejie archeologišką vertę.

Anot „V. Ž.", Minsko gubernatorius, gavęs nuo vidaus dalykų ministerio aplinkraštį, kreipėsi į pavieto valdžią, klausdamas, kokia kalba butų parankiau laikyti pamaldas vietinėse R.-katalikų bažnyčiose. Minsko policmeisterio ir tulų pavietų viršininkų tokia nuomonė, kad tose vietose ir miesteliuose, kur katalikų yra daugiau, pamaldos turi buti laikomos lenkų kalba, nes lotyniškos kalbos liaudis visai nesupranta, o tose vietose kur baltrusių skaitlius perviršina lenkų skaitlių, ten reikia laikyti pamaldas baltrusių kalba. Tokiu budu gubernatorius padavė prašymą vidaus dalykų ministeriui, kad bažnytinėse pamaldose vieton lotyniškos kalbos įvestų lenkišką kalbą.

Vilniaus priemiestyje Naujame Pasaulyje sudegė dveji p. Jachymavičienės ir Miestovo namai. Gaisras prasidėjo iš neatsargumo vežėjo, kuris turėjo pasisamdęs p. Jachimavičienės tvartus, iš šių pastarųjų ir kilo gaisras.

Vilniaus R.-katalikų vyskupas baronas von der Ropp, apvažiuodamas savo vyskupystę, atsilankys šiose vietose: Kuznicoje, Odelske, Sokolkoje, Kundzine, Sokolėnuose, Zaliesieje, Sidroje, Naujadvaryje, Dambravoje, Suchovole, Koreščine, Janavoje, Sokolkoje-Baltstogėje, Vasilkove, Supraslyje-Baltstogėj, Suraže, Ugave, Naujadvaryje ir Vasiliškiuose.

Vyriausioji krasų ir telegrafų valdyba, pradėjus taisyti telefoną per Vilnių ir Baltstogę terp Peterburgo ir Varšavos, pripažino už reikalinga tiesti šio telefono vielas po žeme, nėsa kabančias ore vielas tankiai pavagia arba sugadina.

Vilniaus gubernatorius leido susitvėrusiai iš 11 ypatų žydų draugijai atverti Vilniuje naują spaustuvę, kurioje bus galima spauzdinti visomis Europos kalbomis knygas.

Rugsėjo 22 ir 23 d. geležinkelio ratelio salėje laikysis Vilniaus ukiškosios draugystės sanarių susirinkimas. Tose jau dienose draugystės pleciuje bus parengta paroda yvairios rųšies gyvulių ir paukščių.

Iš Vilniaus gubernijos.

Barvaniškių kaime, Šumskų valsč., sudegė septynių ukininkų gyvenamos ir negyvenamos triobos drauge su suvežtais nuo laukų javais ir kitokia manta. Pragaištį ugnies padarytą rokuoja ant apie 8100 rublių. Mena, kad gaisras įvyko nuo padegimo.

Nauja-Vileiske, Poselio dirbtuvėje suėmė tris vaikinus, bandžiusius išdalinti darbininkams priešingas valdžiai knygeles.

Cenzuravimas laiškų.

Vilniuje išleidžiamas maskoliškas dienraštis „Sievero-Zapadnoje Slovo" rašo: Mums iteikta konvertą laiško, siųsto iš Peterburgo [illegible] ir gautą Vilniuje 27 dieną. Ant konverto randasi parašas raudonais rašalais: „Dozvoleno cenzuroju, 26 julia, 1905 goda, S.-Peterburg. Cenz." (Pasirašymas neperskaitomas). Klausia „S. Z. S.": Ką tas reiškia? Norėtųsi, girdi, tikėti, kad tai — juokai, bet parašas liudija tikrumą. — Iš tikro, ar jau Maskolija įvezdins atvirą cenzurą atidarinėjimui uždengtų laiškų ir jų cenzuravimui? Iki šiol Maskolijos krasose teip jau praktikavosi atplėšinėjimas ir šnipinėjimas laiškų, ypatingai ateinančių iš užsienio, bet tas buvo daroma slapta; gal dabar „mandrios" Peterburgo galvos surado, kad vieša uždengtų laiškų cenzura bus praktiškesnė, nereikalaus tiek darbo ir keblumo su užlipinėjimu atplėšiamų laiškų teip, idant adresantai to nenumanytų.

Iš Kuršo gub..

Visoje Latvijoje, anot laikraščių pranešimų, revoliucijinis judėjimas virte verda. Čielos minios žmonių vaikščioja nuo miesto į miestą, nuo kaimo į kaimą, terorizuoja visus gyventojus. Labiausiai užpuldinėja ant dvarų, plėšia juos ir degina; užpuldinėja teip jau ant bažnyčių ir viską konfiskuoja. Valdžia, sako, ant viso to pro pirštus žiurinti, niekas nesistengia teip nuožmiai besielgiantiems gaujoms priešintis ir jas suvaldyti.

Mintaujos kalėjime, savo celėje pasikorė tula Liseta Anderson. Sėdėjo ji čia už revoliucijinę agitaciją ir dalyvavimą darbininkų riaušėse.

„V. Žinioms" praneša iš Liepojaus, kad tulas J. Vistutis įkuręs ten lietuvišką knygų krautuvę. Vietiniai lietuviai pradžiugę, girdi, gavę progą viešai nusipirkti sau dvasiško peno Sankrova esanti patogioje vietoje, ties bažnyčia.

Iš Baltstogės, Gardino gb.

„V. Ž." rašo: Piovynėms Baltstogėje pasibaigus, dar rugpiučio 12 d. daug surinko mieste iš gatvių sužeistų ir mirusių žmonių. Baisi regykla! Ligonbučiai prikimšti sužeistų ir mirštančių, gatvėse pilna teippat sužeistų ir mirštančių, šaukiančių pagelbos. Skaudu darosi, žiurint į tokią baisią regyklą, bet šiais metais visi jau apsiprato su tuo, nes beveik kiekvienam teko jau matyti tokią regyklą, jei ne tolymuose Mandžurijos laukuose, tai namie. Buvo jau mušty nės Peterburge, Rygoje, Baku, Lodžiuje, Varšavoje ir t. t., aplankė tat jos dabar, ir jau nebe pirmą kart, ir Baltstogę.

Muštynėms pasibaigus, 13 d. rugpiučio, vietinės žydų inteligencijos atstovai prašė miesto galvos važiuoti su pranešimu pas gubernatorių ir prašyti jo prašalinti žvalgus; jei gubernatorius neišklausys jų maldavimo, nusprendė jie patys važiuoti su pranešimu pas ministerį.

Išklausęs miesto galvos pranešimą, gubernatorius pasakė, kad paskirsiąs jis ištirti tą dalyką tam tikrą valdininką ir, jei išsiaiškins, kad žvalgai nereikalingi ir pranešimas jų teisingas, tuomet prašalinsiąs jis žvalgus.

Rugpiučio 14 d. laidojo užmuštuosius. Atvyko ypatingų dalykų valdininkas ir prašalino nuo gatvių kareivius [illegible] ligonbučio išnešė 36 mirusius. Visų grabai buvo juodi ir ant grabų matyti buvo įvairių darbininkų partijų paaukauti vainikai. Numirėlius lydėjo apie dešimts tukstančių ypatų ir nors policija nesimaišė, tečiaus tvarka visur buvo gera. Palaidoję velionius, sakė ant kapų per 2 valandi kalbas.

Daug, kaip sako „S. Z. Sl.", pasigenda savo giminių ir pažystamų. Kalba, buk nedėlios rytą daug negyvų surinkę iš gatvių.

Mieste betvarka didžiausia. Pabugę gyventojai, kraustosi iš miesto. Kasdien daugybė išvažiuoja traukiniu į kitus miestus ir į miestelius.

Šiomis dienomis užmuštus Baltstogėje lavonus laidojant, visi Varšavos dirbtuvių darbininkai nedirbo. Gurtojo teippat ir geležinkelio traukiniai. Vidurinės miesto dalys turėjo paprastą savo išveizdą, bet miesto apielinkėse jaučiasi didelis judėjimas. Kelis vagonėlius apvertė. Duonkepėse nedirbo, todėl kitą dieną labai stigo duonos. Visą dieną gatvėmis jodinėjo patrolės. Dabar viskas vėl ramu. „V. Ž."

Iš Ilakių, Kauno gub.

Rugpiučio 16 d., Ilakių miestelyje sudegė 11 žydų namų. Gaisras kilo iš šitokios priežasties: miestelyje beveik visi žydai slapta pardavinėja žmonėms degtinę. Minėtą dieną, atvažiavus iš Žydikų urėdninkui, žydai pabugo ir neleido žmonėms gerti degtinės jų triobose, bet varė juos į tvartus ir daržinės. Ten, sako, tuli girtuokliai, prisimaukę degtinės, rukė papirosus ir iš jų netyčia uždegė likusįjį bonkoje spiritą, nuo ko ir kilo gaisras. Čia, matoma, kalti, kaip žmonės teip ir patis žydai. „V. Ž."

Iš Vilkijos, Kauno gub..

Vilkijos valsčiaus ukininkai pasiuntė Vilniaus mokslinio apskričio globėjui pranešymus, kuriuose nurodomas reikalingumas įvykinimo pilnintėlių permainų valsčių mokyklose Lietuvoje. Jie reikalauja, kad pradinėse mokyklose Lietuvoje visas mokymas vaikų atsiliktų jų prigimtoje, taigi lietuviškoje kalboje, maskoliška kalba butų mokinama kaipo atskiras dalykas. Tolians ukininkai reikalauja, kad į pradines mokyklas Lietuvoje butų mokytojais priimami baigusiejie Veiverių mokytojų seminariją lietuviai, kurių skaitoma apie du šimtu ypatų.

Kokį atsakymą ant tų prašymų sulauks nuo globėjo, pamatysime toliaus.

Iš Minsko.

Vietiniai mėsininkai ir gyvulių pardavinėtojai sutvėrė sindikatą, idant tuomi sumažinti skerdimą gyvulių ir pakelti prekę ant parduodamos mėsos. Tą jie ištikrųjų ir padarė: už jautienos mėsos svarą dabar Minske reikia mokėti 15 kap. (paprastai buvo mokama tik 8—9 kap.); žydai-gi, reikalaujantiejie teip vadinamos „košer", turi mokėti 23—25 kap. už svarą. Kas prie pinigų, tas tokių prekių pakėlimo ant mėsos nelabai atjaus, bet beturčiui mokėti ko-ne dvigubą prekę persunku, nė neįstengia, todėl, pakol tas mėsininkų sindikatas [illegible] skurduoliui prisieis be mėsos apsieiti, gavėti.

Policijos sauvalės apsireiškimas.

Kelios dienos atgal iš Vilniaus išvažiavo Virbaliun p. B., jaunas vaikinas—fotografas. Vaikinas pasiėmė pasiskaityti kelionėję žinomą (legališką) Bebelio brošiurą: „Pasikėsinimai ir socijaldemokratija." Jis turėjo prie savęs tėippat ir „Puhačevo maišto istoriją" Puškino. Virbaliuje žandarai nepasikakino vien tik vaikino pasportu, bet, pasikvietę į žandarų triobą, ten jį iškrėtė. Pamatęs pas fotografą minėtas knygeles, žandaras susiraukė ir pratarė: „a, demokratija, bund!" ir tuojaus paliepė jį sulaikyti. Vaikinas protestavo, nurodydamas ant cenzuros leidimo, bet žandarai nenorėjo nė klausyti. Palaikę kalėjime d v i d i e n i, nuvarė jį etapu į Vilkaviškį pas pavieto viršininką, kuris, žinoma, tuojaus jį paleido.

Nukentėjusis nuo žandarų sauvalės vaikinas pataria važiuojantiems į Virbalių tesivežti tik pasakų knygeles vaikams.

Žuvę ant karės lauko iš Lietuvos.

„Vl. Ž." paduoda semtas iš „Rus. Invalid" žinias apie užmuštus, pažeistus ir prapuolusius be žinios karėje su japonais kareivius, paeinančius iš Kauno gub., Vilkmergės paviečio.

Prapuolė be žinios: Juozas Žadeika, Ignacas Grablauskas — Traškunų valsčiaus; Jonas Kiela — Traškunų valsčiaus; Justinas Jankauskas — Utenos val.; sužeisti: Kazimieras Brožejanauskas — Užpalių val.; Gasperas Paškanis — Užpalių val.; Silvestras Kilda — Traškunų val.; Mofa Rabyševskis, Julius Žilinskis — Traškunų val.; Antanas Pukas — Taveinų val.; Steponas Lukašunas — Virbališkių vals.; Petras Velbasis — Dagirių val.; Povilas Gaidys — Suba-

čiaus val.; Antanas Zilevyčius, Petras Urbanavyčius, Jurgis Meišis — Debeikių val.; Antanas Stukas, Vincentas Gučis — Vižonų val.; Kazimieras Geižutis — Varenos val.; Gerasimas Valeris — Dobičių val.; Petras Kavaliunas — Kupiškio val.; Jonas Gromničkas — Užpalių val.; Jonas Tomaliunas, Antanas Kronelis — Gripolavo val..

Iš Prusų Lietuvos.

Tilžėje, anot „N. L. C.", parengta lietuviška šventė gerai nusisekus, gaila tik, kad lankytojų susirinko neteip daug, kaip reikėjo tikėtis. Giedotojų draugija savo darbus atliko labai gerai, graudžios ir linksmios, širdingos ir juokaunos dainos gražiai po visą daržą skambėjo. Paskui dainuota žalėje. Vaidino du dramatišku žaislu (kokiu — „N. L. C." nepasako). Dainininkės buvo lietuviškais rubais pasirėdžiusios.

Andais, prie Talių, Prusų žandarai sugavo bėgantį per rubežių maskoliškąjį kareivį, kurį Prusų valdžia tuojaus nusudijo ant 14 dienų kalėjimo. Atsėdėjusį bausmę kareivį dabar Prusų žandarai vėl nugabeno parubežėn, idant atiduoti maskolių vyriausybei. Sunki bausmė jį laukia už stengimąsi pabėgti iš kariumenės.

Bajoruose, prie maskoliškojo rubežiaus, nakties laike sudegė triobos ukininko K.. Gaisrui gesyti atbėgo net visas kordonas rusiškų kareivių, kurie teipjau spėjo da šiek-tiek ir mantos iš liepsnojančių namų išgelbėti.

Abšrutuose sudegė ukininkės Reinerienės triobos drauge su nuo laukų sugabentais javais ir kita manta. Kadangi laike ugnies užgimimo nieks namie nebuvo, visi mat buvo išėję prie lauko darbų, tai nebuvo kam gesyti.

Isz Amerikos.

Geologiszki radiniai.

Tirinėtojai kasmenų teip vadinamose „Bad Lands", Oregone, savo biuletėne skelbia, buk ta šalis priešistoriškuose laikuose turėjus but ypatingos rųšies baisunų apgyventa. Jiems mat pasisekė iškasti liekanas kiaulės karvės didumo, liekanas arklio su trims pirštais, teipjau žvėrį panašų į kupranugarį, galiaus, ypatingo sudėjimo žvėrį — pusiau šunį, pusiau stirną.

Norejo lyncziuoti.

BUTTE CITY, MONT. Apie 100 žmonių užpuolė ant vietinio kalėjimo, reikalaudami išduoti jiems ant lynčiavimo tulą J. Barnes, žmogžudį. Jie buvo jau kalėjimo duris išlaužę, bet policijai galiaus pasisekė Lyncho garbintojus išvaikyti.

Audros.

Pereitą sanvaitę ant Superior ežero siautė baisios audros, pridirbusios daug pragaišties. Iš iki šiol surinktų žinių žinoma tikrai, kad laike audrų paskendo keturi didesni laivai ir 32 žmonės. Pasigenda da apie 20 mažesnių botų ir valčių, kurių daugumas,turi but, teipjau žuvo ant ežero drauge su žmonėmis.

Žinia nuo keliauninkno Peary.

NEW YORK. Atėjo žinia iš Šiaurių Grenlandijos nuo žinomo keliauninko Peary, užmaniusio prisigriebti prie šiaurinio žemgalio. Peary praneša, kad visi ekspedicijos sąnariai esą sveiki ir trumpą laiką keliausią toliau į šiaurius.

Didžtureziu vargai.

NEWPORT, N. J. Čia gyvenanti milijonieriai nutarė įkurti atskirą miestą, teip vadinamą „South Newport", kur gyventi turės tiesą tik vieni kapitalistai, milijonieriai, paprastam žmogui, darbininkui bus uždrausta net prisiartinti prie to kapitalistų lizdo. Jie sakosi, kad tą norį padaryti dėlto, kad gyvenimas drauge su plebėjais darąs jiems daug vargų ir nesmagumų: jie negalį apsisaugoti nuo fotografų, kurie prie visokios progos nutraukinėją jų fotografijas kad paskui daryti iš jų karikaturas į laikraščius: jų tarnai esą paperkami, kad išpliaukšti visokias kapitalistų naminio gyvenimo paslaptis, kurias paskui įvairi laikraštpalaikiai paleidžią svietan dagi su visokiais nebutais pridėjimais, idant tik didžturčių garbę plėšti.

Patžudystes.

NEW YORK. Hobokene papildė patžudystę tulas Francis Stevens. Sako, kad patžudystę papildęs jis dėlei sunkių pinigiškų apystovų.

PHILADELPHIA, PA. Ant Fernwood kapinių, ant savo palaidotos moteries kapo, nusižudė 60 metų senas Albertas Baker.

Pagimde baisuna.

NEWARK, N. J. Vieno darbininko-kepėjo pati, turinti da tik 17 metų, pagimdė kudikį, kurs netiek nustebino, kiek nugazdino lygiai tėvus, kaip ir visus kitus, kurie tą kudikį matė. Gimęs kudikis mat turėjo du ragu kaktoje, dideles, išpustas akis, tankius juodus antakius, kurie kuone visą veidą turėjo uždengę. Rankos ir kojos buvo nepaprastai ilgos ir plonos, visa kudikio oda buvo juoda it smala. Tas nepaprastas sutvėrimas vienok ne ilgai gyveno, už 10 valandų po pagimdymo jis mirė.

Kiek vienas kalnakasys iszkasa per metus angliu.

New Yorko pirklybos valdyba išrokavo, kiek, apskritai, vienas kalnakasys iškasa per metus anglių. Anot to aprokavimo, amerikoniškas kalnakasys gauna du ir tris syk didesnę mokestį negų Prancuzijos kalnakasys, bet užtatai čianykštis tokioj jau proporcijoj iškasa daugiau ir anglių. Amerikos kalnakasys, apskritai, per metus iškasa 1000 tonų anglių, Anglijos 287 tonas. Vokietijos 242 tonu, Prancuzijos 198 tonas, o Belgijos 166 tonus. Taigi Amerikos kalnakasys iškasa nepalyginamai daugiau negu kitų šalių darbininkas, bet užtatai čianykščiai kalnakasiai aprupinti juo labiausiai ištobulintais darbo įrankiais ir mašinomis.

Aeronauto likimas.

GREENVILLE, O. Žinomas orlaivininkas, prof. Baldwin, prie susirinkusios skaitliuje apie 25 tukstančių publikos darė parodą lakiojimo orlaiviu. Kada jis, pasiėmęs į savo orlaivį 25 svarus dinamito, pasikėlė augštyn ant pusantro tukstančio pėdų, susirinkusioji publika staiga pamatė didelį dumų debesį ir lyg perkunijos trenkimą vietoje, kur buvo iškilęs orlaivys, ir tą pačią valandėlę pradėjo lėkioti žemyn mėsų šmotai. Mat kokiu tai budu paimtas į orlaivį dinamitas ekspliodavo, sudraskydamas Baldwiną į šmotelius. Artimesniejie Baldwino draugai mena, kad dinamito eksplioziją turėjęs jis pagimdyti tyčia, norėdams tokiu budu savižudystę papildyti iš gailesčio dėlei savo brolio mirties, apie kurią Baldwin dasižinojęs jau besirengdamas į tą orlaiviu lakiojimo parodą.

Sukurys.

LAWTON, OKL. 10 d. rugsėjo,šitose aplinkinėse užkilęs sukurys, daug blėdies pridirbo. Prie to 2 ypatos likosi užmuštos, o devynios sunkiai apkultos.

Perkuno aukos.

RICHFIELD, UTAH. Laike kada apie pusantro tukstančio susirinkusių žmonių prisižiurinėjo arklių lenktynėms, netikėtai trenkė į minią perkunas, užmušdamas ant vietos tulą Atlas Bean ir jo tėvą, o keletą kitų sunkiai sužeisdamas. Apie du šimtu arčiau stovėjusių žmonių buvo ant žemės parblokštų ir keletą valandų gulėjo be sąmonės. Beto, išgąsdinti arkliai, šokdami į šalį, nublaškė nuo savęs raitelius, kurių keletas, puolant, smagiai apsikulė.

Gaisrai.

PORTLAND, ORE. Pereitos sanvaitės pėtnyčia siautė didelė audra su perkunijomis. Nuo perkuno įtrenkimo užsidegė čianykštės laivų kompanijos dokai, iš kur ugnis, su neapsakomu smarkumu, išsiplėtė ir ant visų didžiausių aplinkinių triobų. Ugnies podarytą pragaištį rokuoja ant apie pusę milijono doliarių.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Arti Pennington, N. J., dėlei klaidingai paduoto signalo, susikulė tavorinis trukis. Trįs trukio darbininkai likos sunkiai sužeisti.

CHARLTON, MASS. Bėgąs, žmonių pilnas, tramvajus nušoko nuo šėnių ir smarkiai atsitrenkė į medį. Du pasažieriu likos užmušti ir apie tuzinas radosi sužeistų.

DENVER, COLO. Ant Burlington & Quincy geležinkelio, netoli miesto Brusti, susimušė iš priešingų pusių atbėgę tavorinis ir pasažierinis trukiai. Du trukio darbininku ir vienas pasažieris radosi užmušti, aštuoniolika pasažierių sužeistų.

¶ NEW YORK. Suštraikavo čia pačto darbininkai, važinėjanti ir renkanti iš pačto skrynučių siuntinius. Štraikas įvyko visai netikėtai ir, matomai, be jokio didesnio darbininkų sutarimo, kadangi suštraikavo tik 300 vežimėlių.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Iš Chicago, Ill.

Rengiamos paduoti Japonijos pasiuntiniui, Washingtone, peticijos apie paliuosavimą esančių ant Sachalino salos politiškųjų prasikaltelių gal ir neatneš jokios naudos, bet vistik tas užmanymas yra geras stengtis išliuosuoti tuos, kurie,nesigailėdami savęs,budino nuvargintas žmonių luomas į kovą prieš savo išnaudotojus ir priespaudą.

Pasinaudodami paduota „Kovoje" peticijos forma, mudu su draugu norėjome surinkti po peticija daugiau parašų, darbas mums vienok nelabai sekėsi. Renkant parašus, turėjome išgirsti visokių išmetinėjimų ir pabarimų, kas jau pas musų tautiečius yra paprastu dalyku. Vieni kalbėjo, kad, girdi, išvarytiejie ant Sachalino esą tos bausmės užsipelnę, nes gerai žinoję,kas valdžiai netinka, todėl ir nereikėjo, girdi, nieko jai priešingo daryti. Patarlė gerai sako, kad sotus alkaną užmiršta. Amerikoje žmonės sotesni negu Maskolijoje, užtat ir mandrus, kožnas daug žino, o apie savo nelaimingus, skriaudžiamus brolius nebenori nė žinoti. Rodos Amerikoj nerasime nė vieno lietuvio, atkeliavusio vien savo priimnumui, kiekvienas esame įvairių sunkesnių priežasčių priversti savo tėvynę apleisti ir jieškoti duonos svetur. Jei kurio valdžia ir negaudė pasodinti kalėjiman arba ištremti ant Sachalino ar Sibiran, tai vargai jį persekiojo ir varė į svetimą šalį, o jug visi tie vargai ir paeina nuo valdžios nedorumų. Gaila, kad musų žmonėlės da to nesupranta. Galiaus susitikome ir su tokiais, kurie tvirtino, kad paliuosavimas politiškųjų esą negeistinas tuomi, kad, girdi, juos paleidus, tik daugiau prisiveisę socijalistų! Paklausus, kodėl jie, teip bijos socijalistų, atsako, kad jie girdi, esą bedieviai, neiną į bažnyčią ir visaip stengias ardyti tikėjimą. Pertikrinti tokius sunku, jie mat socijalizmą laiko už bedievystę, užtat ir bijos jo it ugnies.

Neprošali gal bus pašakyti porą žodžių apie socijalizmą, rasi vienas kitas iš teip socijalizmo bijančių perskaitys ir supras, kad neteip velnias — norėjau pasakyti socijalizmas, baisus, kaip tatai jį sau neišmanėliai perstato. Socijalizmas nėra toksai, kaip nieko neišmananti žmonės tiki tiems, kurie ant socijalizmo kalnus nebutų daigtų ir melagysčių verčia. Socijalizmas nėra ardytojas tikėjimo, socijalizmas nurodo tik kelią, kuriuomi žmonės turi eiti, idant pasiekti ant šios žemės gerovę visiems, taigi idant pasiekti tokį draugijos surėdimą, kur nebutų varguolių-beturčių, nė ponų-didžturčių, kur nebutų nieko nedirbančių dykunų, nė jų išnaudojamų vergų. Socijalizmas reikalauja, kad visi žmonės butų lygus. Su tikėjimu socijalizmas nieko bendro neturi, tikėjimą, kaipo privatišką kiekvieno žmogaus dalyką, socijalizmas nenori nė griauti, nėgi statyti, kaip kas nori tikėti, kokį tikėjimą išpažinti, arba ir jokio tikėjimo neišpažinti — tai visai socijalizmui ne galvoje. Teisybė, tarp socijalistų yra daugybė laisvamanių, bet tarp jų yra teipjau nemaža ir gerų katalikų arba šiaip kokio kito tikėjimo išpažintojų.

P. Galskys.

Iš Chicago, Ill.

Subatos vakare, 9 d. rugsėjo, buvo susirinkimas pas M. Mieldažį „West Side". Kalbėtojais buvo: M. J. Damijonaitis, F. Eismontas, A. Kuėma ir J. Girijotas, kurie savo kalbose aiškino mierius Susivienyjimo Liet. Am., kokia naudą galim įgyti, susirišę į tvirtą ryšį, ir kad Susiv. L. A. yra tautiška organizacija kuri mums neša keleriopą naudą medegišką ir kulturišką. Jeigu visko, ką galėtų Susiv. L. A. nuveikti, nepadarė, bet kas kartas tobulinasi, ir laikui bėgant, sudrutėjęs, galės daug gero mums atnešti. Ant galo M. J. Damijonaitis ragino klausytojus, sutinkančius su mieriais S. L. A. prie jo prisirašyti. Ant to vienas klausytojas reikalavo sutvėrimo atskyros kuopos ant „West Sides". Tam kiti pritarė ir susiraše 21 sanarys. Tapo išrinkta naujai kuopai vyriausybė: Prezidentu — Petras Jaukštas, Raštininku — Vincas Makaveckas, Kasieriu — M. Mieldažis. Yra viltis, kad nauja kuopa gyvuos ir skaitlius jos sanarių dauginsis. Chicagiečiai pradės suprasti naudą S. L. A. ir jo skaitlių sanarių didįs, tik reikia gyvos agitacijos. Tautiečiai! dirbkim, kad ant 21 seimo galėtume parodyti, jog esam gyvais ir darbuojamės, kaip galima. Kalbinkime rašytis prie Susiv. L. A. kuris su laiku duos pašelpą ir ligoj esantiems, tas bus geriau negu į kelias pagelbines draugystes priguleti, kurios nieko gero tautos labui ne veikia. Dabar ypatingai griebkimės prie darbo, nes 21 seimas bus gegužio mėn. 1906 m.Chicago, Pennsylvaniečiai labai nerimauja ir užmetinėjimus daro, kad nutarta 20 seimo kitą 21 seimą laikyti Chicago, įkalba,kad mes neužsipelnėme ant tos garbės,jog per mažai iš čia prisirašusių sanarių. Taigi pasistengkime, kad iki 21 seimui prisirašytų keletas šimtų sanarių, o tuomi pasirodysim, kad neapsiriko, paskirdami bent į 20 metų atkelti seimą į Chicago. Taigi rašykimės kas lietuvys prie S. L. A.!

Chicagietis.

Iš So. Boston, Mass.

South Bostono lietuviai lig aptilo besidarbavę ant lietuviškos dirvos, nežinia, ar tai pailso jau, ar atšalo, ar gal atėmė jiems energiją neteisingas pasielgimas tulų musų vadovų su surinktoms aukoms (apie kurias jau tiek sykių buvo laikraščiuose rašyta, jog dabar apie jas nė neminėsiu). Reikia vienok savę suraminti bent senu lietuvišku priežodžiu, butent, kad po lytaus ištiks giedra,arba po tylos — audra, taigi, sakau, gal pasilsėję, griebsimės prie darbo, jeigu nekarščiau, tai bent po senovei: rengsime susirinkimus, prakalbas, tankiau ant jų lankysimės, rinksime aukas....

Rugpiučio 29 pasimirė čia Antanas Juškauckas, geras tėvynainis, sinvėjų organizatorius ir, abelnai, stropus užtarėjas darbininkų kliasos ir kovejas prieš kapitalizmą. Pasimirus a. a. Juškauckui, išsyk nieko tokio nebuvo girdėt, bet dabar pradeda žmonės kalbėt, buk jo paties moteris jį nunuodinus,nors tikrų davadų toms paskaloms patvirtinti nieks neturi. Rugpiučio 27 dieną pasimirė (anot žmonių pasakos — daktarai papiovę) mergina lietuvaitė, neseniai pribuvusi iš Lietuvos. Mat buvo ji suvyliota, užtatai sesuo ir kiti gentis nenorėjo jos prie savęs laikyti ir ji prisiprašė prie svetimų. Turėdama prastą prieglaudą, iš rupesčių ir susikrimtimų pradėjo sirgti, susirgo pagalios teip, kad nė daktarai nebepagydė.

Iki šiam laikui oras buvo gražus, tik nuo subatos (rugsėjo 2) vakaro pradėjo lyti, lijo visą nedėlios dieną teip smagiai, kad po gatves galėjo lietuviškos antys maudytis.

J. R. Raulinaitis.

* * *

„Lietuvos" nr 35 tilpo korespondencija iš Somerville, rašyta tautiečio Gorgo. Kadangi godojamas korespondentas kai-kuriuos dalykus padavė klaidingai, tai bus neprošalį čia tas klaidas pataisyti. Pirmas — sumaišyta ten į kruvą Somerville su Cambridge, nes kiaulių skerdinyčia yra Somervillėje, o tiltų dirbtuvė (Boston Bridge Works) randasi Cambridge. Antra — tautietis Gorgas sako, kad lietuviai dirbą Boston Bridge dirbtuvėse pigiau ir sunkiau už kitataučius, už tat jie ir darbą greičiau gauną. Tas netiesa. Ten nėra nė vieno, kurs dirbdamas tą patį darbą, anglijonas ar airys, gautų didesnę algą už lietuvį, ir darbdaviai lietuvius myli ne užtai, kad jie pigiau dirbtų, tik užtai, kad lietuviai geriau dirba ir labiau rupinasi darbu, prie to da nėra atsižymėję jokiu blogu pasielgimu. Gal p. Gorgas norėjo pasakyti, kad lietuviai mažiau apmokamus darbus dirba — tas butų tiesa, kadangi lietuviai da ne seniai tepradėjo tose dirbtuvėse dirbti, todėl da nėra teip darbe išsilavinę kaip kad pirmesniejie, taigi anglijonai ir k., užtat ir geriau apmokamų darbų da neturi. Bet jau dabar yra keli, kurie uždirba pusėtinai. Lietuvių dirba čia suvirš 20 vyrų. Garbe t-iui Gorgui, kad rašinėja į laikraščius šį tą iš savo patyrimų, tik rašant, reikia stengtis neiškraipinėti faktų, kad tuomi neklaidint visumenės, t. Gorgas rugoja ant tenykščių lietuvių už jų miegą, bet rugojimais jų nepabudinsime, reikia darbo. Ar daug t. Gorgas pasidarbavo ant jų budinimo? Užtatai aš labai malonėčiau susieiti su t. Gorgu ir susitelkti su juo ant geresnio pasidarbavimo lietuviškoje dirvoje, teipjau rinkime aukų ant revoliucijos reikalų Lietuvoje ir ant šelpimo mokslan einančios lietuvių jaunuomenės.

J. Raulinaitis,
34 W. 6th st.,
So. Boston, Mass.

Iš Springfield, Ohio.

Rugsėjo 3 dieną,vietinė L. S. P. A. 12 kuopa laikė mėnesinį susirinkimą, ant kurio pribuvo 7 sanariai. Draugas S. Dumbrauskas, kaip paprastai, paaiškino apie vargingą darbininkų buvį pasaulyje, jų vargų priežastis ir kaip nuo to išsigelbėti, prie to ragino skaityti visokius naudingus raštus, ypatingai socijalistiškus, idant tuomi bent kiek apsišviesti, kadangi ant iškovojimo geresnio sau padėjimo draugijoje darbininkų luomai reikalingas, labai reikalingas apšvietimas. — Vienas iš draugų užmanė paaukauti, po kiek kas gali, šelpimui savo brolių veikiančių revoliucijiniame judėjime Lietuvoje. Užmanymui visi pritarė ir tam tikslui tuojau buvo surinkta aukų $1.85, kurias pasiuntėme Centrališkam Revol. Šelp. Kom. iždininkui Dr. Šliupui. Ant susirinkimo buvo atvažiavę svečiai iš Daytono: pp. J. Vizgaitis ir A. Survilas. Kadangi musų mieste gyvena menka lietuvių saujalė, tai atsilankymą iš kitur gerų tautiečių sutinkame su atvira širdžia.

K. Bielskis.

Svietu degimas.

ASTRONOMIŠKAS ŠKICAS FELIXO ERBER.

Viskas visatoje esančio pavesta sugriuvimui, pranykimui; didžiame gamtos besivystyme gimdymas ir myris lošia didžiausią ir svarbiausią rolę. Myris ir gimdymas viešpatauja lygiai mikrokosme (sviete mažo apėmio),kaip ir makrokosme (sviete didžio apėmio) ir amžio gale kosmiški kunai teip-jau miršta, dingsta, išsidėsto kaip ir kiekvienas kitas gyvunas.

Kad ištikrųjų kosmiški kunai miršta ir gema ir kad žvaigždžių svietuose pradžia ir išnykimas teip-jau įstatymiškai viešpatauja kaip pas mus, tą parodo atsiradimas „naujų žvaigždžių". Tukstančiai saulių užsižiebė nuo pat pradžios neapimamų laikų begalinėje visatos erdmėje ir tukstančiai jų jau išnyko; bet da nesuskaitomi tukstančiai jų užsižiebs ir pradings iki galui begalinių laikų. Užsižiebimas ir pranykimas reiškia ne ką kitą, kaip baisiausias katastrofas, svietų degimus ir svietų pabaigas visatoje. Ilgus laikus žmonės manydavo, kad šitos umai atsiradusios žvaigždės esančios nauju tvariniu iš „nieko", nes jos nuduotinai atsirasdavo iš „nieko" ir vėl pradingdavo jame. Viskas tas išrodė neturinčiu jokio bendraryšio su abelna dangaus harmonija.

Vienok žinome, kad ir dausose neįvyksta jokie netikėti atsitikimai, negali niekas iš „nieko" susitverti arba sutvertu tapti. Žinome jau, kad tos „naujos žvaigždės", kurios mums išrodo labai mažutėmis saulėmis, yra kur kas didesnės už musiškę, ir kad jos visos aplink kitus dangiškus kunus sukasi ir tol suksis, iki kol amžinas gamtos įstatymas jų linkmės nepermainys.

Beto žinome šiandie, kad didesnė dalis šitų „naujų" arba „laikinių" žvaigždžių priklauso prie skyriaus „besimainančių", t. y. prie skyriaus teip vadinamų „stovinčių žvaigždžių", kurios ne visada lygiai šviečia, bet jų šviesa reguliariškai ar nereguliariškai mainosi.

134 m. prieš Chr. Skorpijono žvaigždyne pasirodė „nauja žvaigždė", atsižymėdama dideliu žibėjimu. Šitą žvaigždę patėmijo chinai ir, kaip rodos, matė ją ir Hipparchas, kuris, anot Pliniaus pasakojimo, tos žvaigždės pagundytas, parengęs žvaigždžių surašą.

123 m.po Chr.žvaigždyne Ophiuchus atsirado „nauja žvaigždė" ir už keleto metų (130 m.) kita žvaigždė toje-pat vietoje. 10 d. gruodžio 173 m. po Chr. pasirodė nauja žvaigždė žvaigždyne Centaurus, kuri po aštuonių mėnesių, besimainydama penkiuose dažuose, pradingo. 369 m. užsižiebė „nauja žvaigždė" žvaigždyne Leo Major, kuri tešvietė nuo kovo iki rugpiučio mėnesio. 386 m. pasirodė Nova (teip vadina naujai atsirandančias žvaigždes) žvaigždyne Sagittarius ir švietė nuo balandžio iki pabaigai liepos mėn. Beviešpataujant ciecoriui Honorui 389 m. užsižiebė Nova žvaigždyne Aquila ir per tris sanvaites švietė dausose aiškiau negu Venus. 827 m. garsiejie arabiški astronomai Haly ir Giafar Ben-Mohammed-Albumazar tirinėjo Novą Babylione, kurios šviesa per keturis mėnesius lyginosi mėnulio šviesai.

945 m. tarpe Cepheus ir Cassiopejos, visai arti saulės juostos, paukščių kelyje ciecoriaus Ottono dvaro astronomas patėmijo vieną Novą, o 1012 m. pasirodė toki-jau grįžratyje Aries, kuriąją Hepidanus, minykas klioštoriaus St. Gallen, patėmijo ir aprašė.

Teip užsižiebdavo ir pradingdavo per šimtmečius daugybė visokių „naujų žvaigždžių". Įdomi vienok yra žvaigždė, kurią Hind 28 d. balandžio 1848 m. Ophiuchaus žvaigždyne patėmijo; ji buvo kraujo dažo ir penkto laipsnio dydžio. (Žvaigždžių laipsniai rokuojasi šiteip: aiškiausiojė žvaigždė yra pirmame dydžio laipsnyje, mažiausiai žibančios 16 ar didesnės skaitlinės, sulig žibėjimo. Išviso yra 20 laipsnių. Žvaigždės 1—6 laipsnio galima da paprasta akia matyti; 7 laipsnio ir toliau vien teleskopu). 1850 m. persikeitė ji į dešimto laipsnio dydį, 1856 m. į vienuoliktą ir nuo 1867 m. pasiliko dvyliktame ir tryliktame dydžio laipsnyje.

Vienok įdomiausios ir garsiausios „naujos žvaigždės" yra atsiradusios metuose: 1572, 1604,1866, 1876, 1885, 1892 ir 1901.

Naktyj, 11 d. lapkričio 1572 m., garsusis astronomas TychoBrache, beviešėdamas pas savo dėdę, patėmijo naują stovinčią žvaigždę Cassiopejos žvaigždyne. Žvaigždė buvo didesnė už visas iki tol patėmytas žvaigždes, be jokios uodegos, be jokių miglų ir žibėjo šviešiau negu Sirius, net labiau negu Jupiteris ir Venus. Net vidurdienyj buvo galima jąją matyti, o naktį net per vidutinio storio debesių sluogsnį. Tėmijimai, kokius Tycho rupestingai padarė, parodė, kad žvaigždė buvo nekrutanti. Gruodžio mėn. 1572 m. pradėjo jos šviesa mažintis, pradžioj 1573 m. da labiau ir vasario mėn. 1574 m. buvo žvaigždės šviesa nusimažinus ant šešto laipsnio dydžio, o kovo mėn. 1574 m. visai pradingo. Žvaigždė žibėjo 17 mėnesių. Cassiopejos žvaigždyne galima ir dabar da matyti žvaigždę vienuolikto laipsnio, visai arti tos vietos, kur 1572 m. Nova buvo užsižiebus, ir kaip rodos yra galimas dalykas, kad ta žvaigždė yra gimininga pasirodžiusioms 945 ir 1264 m. Jeigu teip ištikrųjų butų, tai turėtume po akių „besimainančią" žvaigždę, kurios pasirodymo perijodas išneša 315 metų. Didžiausią šviesos laipsnį ta žvaigždė turėjo laike Christaus gimimo, tokiu budu tojė tychoniškoji žvaigždė, pasirodžiusi 1572 m., rasi ir bus „Žvaigždė Išmintingųjų iš Rytų žemės" buvusi, kurią tai nuomonę ir patsai Tycho savo ginčuose su Cardonus išreiškė.

Spalių 10 d. 1604 m. pasirodė graži Nova Ophiuchaus žvaigždyne, kurią pirmiausiai J.Brunowski, Keplerio mokinys, kaipo žvaigždę pirmo laipsnio patėmijo. Šitojė Nova vienok nebuvo teip šviesi kaip tychoniškoji, bet jos šviesos vilniavimai buvo didesni negu tychoniškosios; jos šviesa buvo daugdažė ir besimainanti. Šviesa jos labai greitai nyko, ir 1606 m. ji visai pradingo. Tuo-pat laiku patėmijo ir chinai Novą Skorpijono žvaigždyne, kurios dažas raudonai-gelsvas buvęs ir kuri, kaip rodos, buvo ta pati kepleriškoji žvaigždė.

Gegužio 13 d. 1866 m. Vainiko (Corona) žvaigždyne užsižiebė nauja žvaigždė antro laipsnio dydžio, kuri laike 4 dienų ant ketvirto laipsnio ir į 17 dienų ant devinto laipsnio dydžio sumažėjo. Sulyg kai-kurių pasakojimų, pirmiausiai matęs jąją mokytojas Hallowell Washingtone, vienok oficiališkai likosi ji tiktai Schmidto, Athenuose, pagarsinta, kuris jąją 13 d. gegužio ten patėmijo. Laike atsiradimo šitos Novos buvo jau išrastas ir spektroskopas (įrankis šviesų dažams išdėstyti), kuris kiekvieną šviesos spindulį į dažų juostą (spektrumą) išdėsto. Tą aparatą, taigi spektroskopą, pasuko Miller — Oxforde ir Secchi — Romoj tuojau ant šitos Novos ir jiedu atrado, kad jos spektrumas yra panašus į musų saulės spektrumą, kuris yra tamsiais ruožais dryžuotas. Naujausios žvaigždės spektrumas rodė, kad branduolys apsuptas iš baltai žėrinčių medegų susidedančio šviesos sluogsnio (fotosferos); tamsiosios dryžuotos linijos spektrume vienok parodė, kad ant šviesos sluogsnio jau atvėsę gazai nusisėdę ir, galų-gale, kelios šviesios linijos spektrume parodė, kad Novoje buvo vandenmedegė žėrinčiame pavidale ir visokie gazai.

Čionai, be abejonės, buvo įvykęs svietų degimas. Įdomiu šitos Novos buvo greitas besididinimas ir besimažinimas žibėjimo lauko laike kelių dienų, nes gegužio 19 d. 1866 m. jau nebebuvo galima Novos su paprasta akia matyti.

Į lapkričio 24 d. 1876 m. patėmyta nauja žvaigždė Gulbės žvaigždyne yra paveizdu greitai žibėjime besididinančios žvaigždės. Ji pasirodė trečiame dydžio laipsnyje, sausyje 1877 m. buvo ji sumažėjus ant aštunto dydžio laipsnio, o 1878 m. net ant vienuolikto. Šiandien jau tegalima šitą žvaigždę tik su geriausiais teleskopais matyti; šviesa šitos Novos buvo paskiausiame laike monochromatiška (vienadaže), jos spektrumas susidėjo tiktai iš vienos šviesios žalios linijos.

Andromeda miglose (tas plėtmas nesusideda iš miglų, bet iš begalinės daugybės visokių žvaigždžių ir yra nuo musų neišmatuojamame atstume) užsižiebė rugpiučio 13 d. 1883 m. Pasirodžius buvo ji šeštame dydžio laipsnyje, vėliau dešimto, o 1886 m.visai pradingo. Novą ištirinėjo Seeliger Muenchene fotometriškai, o spektroskopas apreiškė, kad jos spektrumas yra vienodas. Kaip rodos, yra tai svietų degimas, gemąs nuo užkritimo begalo dedelio apėmio kosmiškos masos ant jau senei atšalusios planetos.

Idomiau negu visos iki šiol paminėtos naujos žvaigždės, įsiskverbė į žvaigždžių eilę Nova žvaigždyne Auriga, kurią Anderson sausio 23 d. 1892 m. su paprasta akia pamatė. Pabaigoj lapkričio 1891 m. buvo ji septinto dydžio laipsnyje, gruodžio 20 d. 1891 m. jau ketvirto dydžio laipsnyje, o laike, kada ją Anderson užtėmijo, vėl besimažinančiame žibėjime. Pabaigoj vasario 1892 m. buvo Nova dešimto dydžio laipsnyje ir tuo laiku įvyko visai nepaprastas atsitikimas: iki rugpiučio mėnesio tų-pat metų persikeitė ji į planetarišką miglą, kuri ypatingai didžiu šviesos spektrumu atsižymėjo. Ir čionai akyvaizdoje astronomų įvyko svietų degimas.

Vienok įdomiausias iš visų svietų degimų įvyko 1901 m. Persejaus žvaigždyne.

Arti žibėjime yvairuojančios žvaigždės B-Persei (Algol) pamatė Anderson, Edinburge, naktyje vasario 22 d. Novą pirmo dydžio, kuri kone teip-pat aiški kaip ir Sirius buvo. Tą pačią naktį patėmijo jąją ir kiti mokslinčiai, vienok Anderson pirmiausiai apie ją centralei astronomiškų žinių Kielyje pranešė. 19 d. vasario buvo aplinkė, kuriame žvaigždynas Perseus yra, netikėtai Cambridge'o observatorijoj fotografuota, bet ant minėtos plotos nebuvo jokia žvaigždė to dydžio. Kaip rodos, ta žvaigždė buvo toje dienoje tiktai dvylikto dydžio. Be abejonės, yra žvaigždė naktyje 22 d. vasario umai užsižiebusi, nes 21 d. vasario vakare, ant 8¾ valandos, darė Plassmann, Muenstere, tirinėjimus apie šviesos dydį žvaigždės Algol, jeigu gi jau tąsyk butų šita Nova buvusi, tai, be abejonės, butų minėtas mokslinčius ją užtėmijęs. Beto butų ir mokslinčius Hartwig — Bamberge jąją užtėmyjęs, nes jisai tirinėjo tame laike planetoidą Eros, kuris tuo tarpu buvo linkmėj Persejaus žvaigždyno. 9 val. vasario 22 d. švietė šita Nova teip aiškiai kaip gelsvoji Capella žvaigždyne Auriga, o dvi dieni vėliau, kone teippat kaip Sirius, didžiausioji ir gražiausioji stovinčioji žvaigždė ant musų šiaurinio dangaus. Laike keturių dienų buvo šviesa naujosios žvaigždės didžiausį laipsnį pasiekusi, ir jos šviesa vasario 24 d. buvo beveik 65000 kartų aiškesnė (didesnė) negu 19 d. vasario.

Šitas begalo greitas šviesos besiplatinimas kiekvienam, nusimanančiam šiek-tiek apie žvaigždes, įkvepia slaptingą baimę dėlei įvykusios tenai katastrofos. Iki kovo 17 d. įvyko labai greitas besimažinimas žibėjimo lanko ir gegužio 21 d. tų-pat metų persikeitė šita Nova sulig šviesos yvairiavimo į „besimainančią žvaigždę". Žvaigždės šviesos yvairiavimas tapo perijodišku, be to šviesa buvo perijoduose atmaininga: iš pradžių ji buvo melsvai-balta, tada geltona, o gale raudona. Šitą visą apreiškė mums teleskopas ir fotometras.

(Pabaiga bus).

Muraviovas-Korikas ir jo testamentas.

ATMINIMUI 40-METINIŲ SUKAKTUVIŲ.

Pavasarį 1863 m. kilo maištas Lietuvoj. Maištui suslėgti buvo paskirtas cariškųjų rumų ministeris Muraviovas, kuris atvyko Vilniun 14 (26) d. gegužės.

Tame tarpe maištas jau buvo mažne suslėgtas, tik kur-nekur slapstėsi maištininkai. Todėl Muraviovas ne tiek buvo reikalingas maištui malšinti, kiek nelaimingiems maištininkams ir priešginiams persekioti, bausti, keršyti. Jo kerštas teip buvo didelis, kad pasiekė ne tik pasikėlėlius, bet apskritai visus Lietuvos lenkus ir sulenkėjusius lietuvius, dvarponius, kunigus, valdininkus, žodžiu, visą kraštą. Nuo Muraviovo prasidėjo nauja gadynė Lietuvos gyvenime, naujas valdymo budas (politika), nauja persekiojimų eilė. Muraviovo apsėjimas Lietuvoj teip buvo atšiaurus ir žvėriškas, kad gali but prilygintas tik prie darbų Ivano Baisiojo, Nerono ir kitų kraugerių. Prieš kunigaikštį V. A. Čerkasnį pats Muraviovas sykį pasigyręs, kad „tankiai apkaldavęs kitus be mažiausios kaltybės, dagi nesant abejojimo apie jų kaltybę".*) Už savo žvėriškus darbus jau 11 d.rugsėjo (n. s.) Muraviovas tapo apdovanotas Šv. Andriejaus ordenu. Spalių mėnesiu, kaip rašo pats Muraviovas, maištas buvęs visiškai suslėgtas. Muraviovas norėjo atsisakyt nuo savo vietos, bet, carui paprašius, liko dar ilgiau ir užmanė visą eilę reformų. Tikslu tų reformų buvo išvyti iš Lietuvos lenkus, o į jų vietą atsiųsti rusus, įvesti visur rusiškąją kalbą, rusiškuosius valdininkus, popus, platinti cariškąjį mokslą, pravoslaviją ir tt. 26 d. gegužės 1864 m. Muraviovas padavė Aleksandrui II „memorialą apie kai-kuriuos klausimus valdymo Šiaur-Vakarių Krašto" ir tame memoriale (rašte) išguldė visus savo užmanymus. Čion męs įvardįsime svarbesniuosius Muraviovo užmanymus:

1. padidinti algas Lietuvos popams iš kontribucijos ištekliaus;
2. statyti daugiau cerkvių Lietuvoj;
3. išnaikinti tuos Rymo-katalikų klioštorius, kurie šiokiu ar tokiu budu įsimaišė į maištą;
4. apriboti tiesas katalikų kunigų:

a) statant bažnyčias ir b) užimant jiems vietas;

5. prašalinti lenkiškąją kalbą iš visų mokyklų;
6. įkurti maskoliškas mokyklas;
7. padidinti algas valdininkams, atkeliaujantiems iš Maskolijos į Lietuvą;
8. sumažinti skaitlių valdininkų lenkų.

Memorialas Muraviovo tapo pavestas apsvarstyt tam tyčia paskirtai komisijai ir galų gale tapo priimtas. Padidinti popų algoms tapo paskirta iš kontribucijos apie 400000 rubl.; iki pabaigos 1864 m. tapo išnaikyta daugiau kaip 35 katalikiškų klioštorių; kunigai pateko po aštria policijos priežiura; vieton lenkiškųjų mokyklų pradėta rengti maskoliškas mokyklas; pakėlus valdžiai algas valdininkams rusams susispietė į Lietuvą apie 1000 rusų, atvykusių iš Maskolijos.*) 1864 m. kilo teipgi užmanymas pritaikyti prie lietuviškų raštų maskoliškas literas ir tokiu budu atitolinti lietuvius nuo lenkų ir suartįti juos su maskoliais. Tas užmanymas patiko Muraviovui, ir jis davinėjo tam tikrus paliepimus.

17 (29) d. balandžio 1865 m. tapo paskirtas general-gubernatorium fon Kaufman, direktorius kanceliarijos karės ministerio. Muraviovas apleido savo vietą, (apdovanotas grovo titulu), bet jo politiką vedė toliaus jo vietininkas. Da 1865 m. Kaufmanas atkartoja paliepimą Muraviovo apie uždraudimą lietuviškos spaudos, o 13 (25) d. rugsėjo 1865 m. vidaus dalykų ministeris Valujev, užtvirtina Kaufmano paliepimus, norėdamas, kaip ir Kaufmanas, „veikiau sulieti Lietuvius su Maskoliais ir praplatinti maskoliškąją kalbą". 10 d. gruodžio 1865 m. tapo uždrausta lenkams dvarponiams Šiaurvakarių Krašto parduoti žemę ypatoms „lenkiškojo kilimo". 1 d. sausio 1866 Aleksandra II išreiškęs „savo troškimą ir tvirtą geidimą, kad visas Šiaurvakarių Kraštas butų surusintas". 23 rugpiučio 1866 m. tapo užginta spaustuvėms turėt lenkiškąjį šriftą (literas).

Tokį tai testamentą paliko Muraviovas Aleksandrui II-rąjam ir maskolių valdžiai. Per ištisus 40 metų eita pėdomis Muraviovo ir [illegible] dabar da einama.

(Perspaudinta nuo „U-ko" atskirai išleisto lapelio).

*) Muraviovo aukos: pakarta 128, išsiųsta į areštantų rotas 4096. į Sibirą — 9361. Kas daugiau norėtų žinot apie lenkmetį, Muraviovą, ir jo darbus, te perskaito „Ukininką" 1903 Nr. 1—2 ir knygutą „Iš istorijos Lenkų sukilimo".

*) Pradžioj 1865 m. mokintojais gimnazij buvę jau vieni rusai; rusiškųjų mokyklų buvę daugiau kaip 600; pirmamoksliams mokyti atvyko Lietuvon iš Maskolijos keli šimtai seminaristų.

Baisi žmogžudyste.

Pietinėje dalyj miesto Chicagos pirm kelių mėnesių atrado kuną pabuvusios moteriškės, motinos gerai žinomos ir gėrėjančiosi garbe amerikoniškosios dramatiškos artistės josios gyvenime ir mena, kad tai buvo papildyta biauri žmogžudystė. Daktarai, atlikę ištyrimą pasakė, jog mirtis tos senės paėjo nuo girtybės. Koks tai pamokinimas visiems, manantiems, jog nesveiki viduriai gali buti išgydomi vartojant pigius karčius vaistus nuo vidurių, sutaisytus su aršiausiu mediniu alkoholiu! Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno yra ištikimiausiu vaistu nuo vidurinių ligų. Sutaisytas jis iš gryno vynuoginio skysčiaus ir pargabentų iš užrubežės žolių. Nesulyginamas vaistas visose silpnybėse nuo stokos valgumo ir nužudymo pajiegų. Daro kraują grynu ir apstum, o gromuliojimą kuogeriausiu. Gaunamas visose aptiekose arba pas patį pabrikantą Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

PINIGAI!

Dauguma žmoniu, geriau nežinodami, siunczia savo pinigus in kraju per visokius žydelius ir kitokius svetimtauczius, kuriu dauguma tankiai subankrutyja, pabega ir žmoniu pinigai pražuva.

Jei nori siusti pinigus in kraju, tai siusk juos per „Lietuvos" redakcija, o tavo pinigai su 14 dienu bus vietoj, [illegible] primti ir niekados ne centas nežus. „Lietuva" jau 12 metu kaip stovi ant savo koju, turi savo didelius, be jokiu skolu namus, 3 lotus, drukarne ir už kele desimtis tukstancziu dol. vertes tavoro knygomis ir kitokiais daiktais. Sziadien per „Lietuvos" redakcija siuncia savo pinigus visi lietuviai, lenkai, vokiecziai ir austrijokai. „Lietuva" yra tai didžiausias bankinis kantoras ir paczto stacija, isz kurios pinigai plaukia in kraju pundais kožna diena.

Jei reikalauji szifkortes, tai pirk ją „Lietuvos" redakcijoj, czia taves neapgaus ir gausi laiva koki noresi. Raszyk tuojaus, o gausi prekes visu szifkorcziu ir pinigu prekes.

Adresuok ant vardo „Lietuvos" iszleistojo sziteip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St. Station 60. Chicago, Ill

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po............ 52¼
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po..52¼c
Virsz 1000 rubliu, rublis po..........52¼c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszcziotu ir nie ur nežutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuodami: A. Olszevski,
924 33rd St., Chicago, Ill

RAŠTO ISTORIJA

Pagal A. B. Schnitzer'i.

Kituose gi senų laikų rymiškuose užrašuose, taigi vėlesniuose, ant pirmo jau pažvilgio galima patėmyti didesnį rašto panašumą į grekišką negu į kokį kitą ir eilės bėga nuo kairės, dešinės link pusės, o etruskai per visą laiką, taigi iki jų išnykimo, rašė pagal semitų budą, grekonys gi pirmiausiai įvedė parankesnį rašymo budą. Lotyniškų literų pavidalas ir visas alfabeto sudėjimas labiausiai atsako grekiškam. Suprantama, perėmę nuo grekonių alfabetą, rymionai nepaliko jo be atsakančių permainų, kaip padarė permainas lotyniškame alfabete ir kitos jį perėmusios tautos, tame ir lietuviai, bet permainos rymionų padarytos neznaimios, jos pritaikytos vien prie skambėjimų lotyniškos kalbos. Paveikslan: rymionai išmetė literas: Theta, Fi, Psi, kadangi jos lotyniškoj kalboj nereikalingos; litera H (grekiška ilgoji *é*, eta), atgavo seną kvapinį reiškimą, senoji grekiška F (digamma), persikeitė į lotynišką F (ef). Toliau, rymionai grekišką literą gammą perkeitė į G. Ant galo senoji grekiška litera *pi*, pailginus jos kojukę, pastojo P, o jos vietą užėmė litera R.

Perkeistas, tokiu budu, lotyniškas alfabetas susidėjo iš sekančių 24 literų:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N,
O, P, Q, R, S, T, U, V, X, Y, Z

ir tokiame pavidale, vien su neatbutinai reikalingais pritaikymais prie kalbos ypatybių, lotyniškas alfabetas likosi priimtas visų musų žemės paviršiaus civilizuotų tautų.

Lotyniškas raštas, kaipo raštas savo laike galingiausios musų žemės tautos, toliau, kaipo raštas tikėjimiškų knygų katalikiško išpažinimo, platinosi terp nekrikščioniškų tautų drauge su tikėjimu, katalikystė platino lotynišką kalbą ir lotynišką raštą po visus musų žemės kraštus, raštą tą priėmė visos tautos turėjusios kokį nors susidurimą su galingiausia, o drauge su tuom ir augščiausiai knlturiškai pasikėlusia Rymo viešpatyste. Raštą tą priėmė visos romaniškos ir germaniškos tautos; lotyniškas raštas išstumė visur neparankius pirma ypač šiaurinėj ir vidurinėj Europoj vartotus runiškus raštus. Lotyniškas alfabetas likosi pritaikytas kalboms: itališkai, išpaniškai, prancuziškai, angliškai, holandiškai, vokiškai (vokiškas, teip vadinamas, gotiškas raštas yra tik forma lotyniško, vokiškasis alfabetas niekuom nesiskiria nuo lotyniškojo, net mažai apšviesti lietuviai lengvai skaito gotiškoms Prusų lietuvių spaudintus lietuviškoj kalboj laikraščius ir knygas), švediškai, daniškai, magyariškai, finiškai, lietuviškai, latviškai. Lotynišką raštą priėmė teipgi visos išpažįstančios katalikišką tikėjimą slaviškos tautos, kaip antai: lenkai, čekai, chorvatai, slovakai, jo nepriėmė tik išpažįstanti stačiatikišką tikėjimą, buvę po įtekme pagadytos per tautų susimaišymus grekiškos, teip vadinamos bizantiškos civilizacijos: maskoliai, serbai, bulgarai ir rusinai.

Per ilgus laikus tasai alfabetas pas visokias tautas, kadangi to reikalavo visokių kalbų ypatybės, turėjo pereiti eiles prisitaikymų ir permainų, bet tos permainos nežymios, sudėjimas lotyniško alfabeto pas visokias tautas pasiliko tas pats. Iš pradžių, priėmusios lotynišką raštą tautos vartojo teip vadinamą *kapitališką* raštą, taigi rašė vien didėmsėms literoms, bet atsiėjo taikyti raštą prie žmonių reikalavimų, padaryti jį tinkančiu greitam rašymui. Todėl senas kapitališkas raštas pradėjo keistiesi, atsirado teip vadinamas *uncijalinis* raštas, kuriame literos turi apvalesnį pavidalą. Tame jau

Išsivystymas gotiško, dabartinio vokiško, ir venecijoniško rašto.

laike išsidirbo greito rašto forma, kuriame žodžiai rašėsi vienu plunksnos pabraukimu, literos jungėsi viena su kita. Ant galo, pradžioj XIII amžiaus, lotyniškas raštas išsidirbo į teip vadinamą gotišką, scholastišką, kitaip vadinamą Liudvikinį raštą, kadangi jis atsirado viešpataujant Prancuzijoj Liudvikui Šventamjam. Gotiško rašto forma greitai išsiplatino po visą veik Europą, bet XVI amžyj vakarinėj Europoj jį išstumė teip vadinamas venicijoniškas-lotyniškas raštas, kuris iš tikro yra tik geriausioji forma klasiško rymiško alfabeto, rytinėj Europoj gotiško rašto formą vartojo ilgiau. Dabar gotišką lotyniško rašto formą vartoja vien vokiečiai, daniečiai, latviai, estai, Prusų lietuviai, norvegai ir tulos pusiau suvokietėjusios slaviškos tautelės, o tame ir protestonai lenkai gyvenanti Prusuose, teip vadinami mozurai, bet ir Vokietijoj ta rašto forma, rodosi, ne ilgai užsiliks: čia dabar veik visus moksliškus raštus spaudina jau tikru lotynišku šriftu, tokiu, kokį ir mes vartojame, išleidžia vis daugiau laikraščių, net kasdieninių, spaudintų tikru lotynišku šriftu, rankos gi rašte bruka vis daugiau lotyniškų literų, vardus rašo jau vien lotyniškoms literoms. Nėra abejonės, kad gotiškas raštas, kaipo neparankesnis už tikrą lotynišką, neužilgio su-visu išnyks ir tuose kraštuose, kur jį dar vartoja; jį palaiko ne protas, bet vien žmonių prisirišimas ir papratimas.

Iš slaviškų tautų lotynišką alfabetą priėmė vakariniai slavai, išpažįstanti katalikišką arba protestonišką tikėjimą ir tuli pietiniai slavai, kaip antai: chorvatai ir slovencai. Visos tos slaviškos tautos, drauge su tikėjimu, priėmė ir lotynišką alfabetą be svarbių permainų, net skaitlius pamatinių literų pasiliko tas pats, tik paženklinimui tokių slaviškų kalbų skambėjimų, kokių nėra lotyniškoj kalboj, jie pridėjo pamatinėms lotyniškos kalbos literoms po apačia, arba ant viršaus ypatiškus ženklus, teip vadinamus diakritiškus ženklus, arba pradėjo jungti po dvi literi. Paveikslan: čekai, paženklinimui šuypščiančių skambėjimų, ant viršaus literos pradėjo dėti ragožium apverstą stogelį, kuris literoms: *z, e, s, r* ir *c* lotyniško alfabeto, suteikia skambėjimą *ž, ė, š, r* (rze), *č*.

Lenkai teipgi, paženklinimui tulų lenkiškos kalbos skambėjimų, ant viršaus literos deda ypatiškus suminkštinimui tulų priebalsių ženklus, paveikslan: *ś, ć, ń*, ir tt.. Paženklinimui gi tulų ypatiškų skambėjimų deda dvi priebalses, paveikslan: *cz* — paženklinimui šuypščiančio skambėjimo *č*, *sz* — paženklinimui skambėjimo *š*; paženklinimui skambėjima *šč*, lenkai vartoja *szcz*. Apart to, lenkai dar turi ypatiškus nosinius ženklus paženklinimui nosinės *a*, taigi — *ą*, ir nosinės *e*, taigi — *ę*.

Lietuviams teipgi atsiėjo pridėti tulus ženklus pamatinėms lotyniško alfabeto literoms paženklinimui ypatiškų lietuviškos kalbos skambėjimų, paveikslan: *š, č, į, ų, ą, ę, ų*, teipgi ilgujų saubalsių, kokių teipgi nėra lotyniškame alfabete. Finai, paženklinimui ilgujų saubalsių neišmislijo atskiro ženklo, bet žodyj, kur turi but ilgoji saubalsė, rašo ją du kartu, paveikslan: *aa, ee, uu*, ir tt..

d) RUNIŠKI ALFABETAI.

Mes, kalbėdami apie senumą musų tautos, musų kalbos, gana tankiai minime runus, bet daugumas skaitytojų musų laikraščių visai nežino, kas yra tie runiški raštai, kur ir kas juos vartojo.

Runai arba runiškas raštas išsidirbo iš idiografiško rašto ženklų, kokius labai seniai vartojo tautos šiaurinės Europos, prieš prisigriebimą lotyniškų arba kokių nors kitokių literų; tuos idiografiškus ženklus ir vadino *runais* ir tą idiografišką raštą — *runišku raštu*. Žodis *runa* paimtas iš gotiško žodžio *runa* arba anglo-saksiško *run*, kuris reiškia paslaptį, arba slepiamą išmintį. Taigi runiškas raštas reiškia slepiamą raštą; jį vartojo tautos šiaurinės Europos pirma negu susipažino su kokiu nors alfabetu. Ar runus vartojo kada nors lietuviai, sunku pasakyti, kadangi lietuviškų runiškų užrašų bent iki šiol niekur nerado; su runišku raštu vienog lietuviai turėjo progą susipažinti, kadangi lietuvių apgyventuose Baltiko pajuriuose buvo seniai normanų kolionijos, o normanai, prieš priėmimą krikščionybės, vartojo runišką raštą. Kaip išrodė tasai senų gadynių runiškas raštas, iš kur jis patekо tautoms šiaurinės Europos, kada jis atsirado, tikrų žinių nėra; apie tokius idiografiškus raštus mini senovės istorikai. Senovės raštininkai savo raštuose mini, jog senuose laikuose: airiai, skandinavai, skytai, germanai ir kitos tautos šiaurinės Europos, o tame gal ir lietuviškos gentys, vartojo ypatiškas iškarbuotas lazdutes išreiškimui mislių ir prie tikėjimiškų apeigų. Iš tolesnių senovės istorikų aprašymų išpuola, kad kiekvienas ant tokių lazdučių karbas ir brukšnelis reiškė ne literą, bet žodį, net čielus sakinius, teip kaip ir senovės meksikonų raštuose vadinamuose *kekinowin*. Vėlesniejie runai jau nieko bendro neturi su anais senovės istorikų minimais runiškais raštais.

Garsus senovės Rymo istorikas Tacitas, aprašydamas Germaniją, nurodo ant tokių lazdučių su išpiaustytais ant jų visokiais ženklais ir užtikrina, kad tokios išrašinėtos lazdutės vartojamos buvo prie visokių burtų, užžadėjimų ir pranašavimų. Tam tikslui tokias iškarbuotas lazdutes išberdavo ant ištiesto audimo; kiekvienas iš kruvos ėmė po tris lazdutes, o burtininkas aiškino reiškimą užrašo; nuo žmonių prasmė tokių užrašų buvo slepiama.

Apie runiškus raštus minima teipgi skandinaviškuose poetiškuose padavimuose arba eddose.

Panašius runiškus ženklus vartojo prieš priėmimą krikščionybės ir senovės slavai. Apie tai paliko raštą pagarsėjęs bulgariškas zokoninkas Chrabras rašte „Apie slavišką raštą"; vienoj savo rašto vietoj šitas zokoninkas sako: „budami stabmeldžiais, slavai neturėjo nė knygų, nė alfabeto, bet skaitė ir rašė, pasinaudodami iš karbų ir brukšnelių." Panašios žinios apie slavų raštą yra teipgi metraščiuose vokiečio Titmaro ir raštuose daugelio arabiškų istorikų, ypač gi raštuose arabiško istoriko Ali Massudi, gyvenusio X amžyj po Chr.. Šitas, paskutinis, aprašydamas vieną slavišką žinyčią, sako: „šitoje žinyčioj buvo išrašinėta daugybė visokių įstabių karbų ir brukšnelių, vartojamų laike pranašavimų ir užžadų."

Paprotys piaustyti karbus ir brukšnelius išreiškimui mislių ir palaikymui ko nors atmintyj, be abejonės, pagimdė ypatišką raštą, kokio liekanas randa Anglijoj ir Airijoj. Raštas tas jau yra alfabetiniu; vadina jį *ogamitišku*, arba raštu *Ogam*; vardas tas paimtas nuo vardo vieno iš dievų airiškos mythologijos, nuo dievo Ogmios, kuris, sulyg padavimo, yra išradėju to ypatiško rašto.

Ogamitiškasis alfabetas susidėjo iš 20 literų: a, b, c, d, e, f, g, h, i, l, m, n, o, q, r, s, t, v, x, ng (agma).
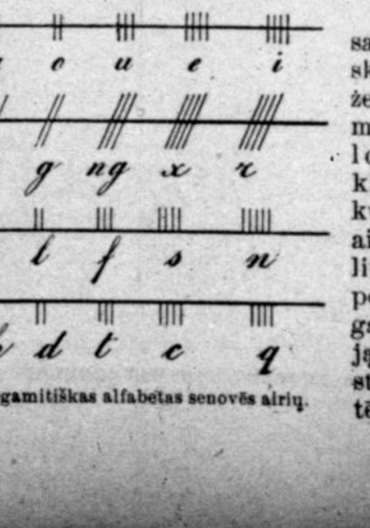
Ogamitiškas alfabetas senovės airių.

Taigi tasai alfabetas, skambėjimų ženklais yra mėgzdžiojimu lotyniškojo klasiškų laikų, iš kurio airiai išmetė literą k, kaipo nereikalingą, kadangi ją airiams užstoja c, išmetė literą p,

Isz visur.

Iš Tifliso praneša: Visoje pietrytinėj Kaukazo dalyje viešpatauja gyva anarchija. Totorai skerdžia armenus, armenai — totorus. Kliuva ir visiems kitiems gyventojams. Miestai deginami. Šušoje suardyta 200 namų. Žmonės, gelbėdami gyvastį, slapstosi kalnuose. Miestas Baku ugnyje. Priemiestyje Balachan apsigiklavę maištininkai užpuolė ant naftos dirbtuvių ir jas padegė. Kruvinos muštynės totorų su armenais įvyko kaime Chaukand. Apielinkėje Grandlet kaimiečiai novija dvarponius. Užmušta vienuoliką žmonių. Baku apskričio naftos dirbtuvių savininkai telegrafavo carui, prašydami valdžios pagelbos ir apgynimo jų savasties, kuri „kas mets išmokanti viešpatystei apie šimtą milijonų rublių mokesčių ir visą Maskoliją aprupinanti šiluma ir žiburiu".

‖ Neužganėdinti susitaikymu su Maskolija ant teip menkų išderėjimų, Japonijos sostapilėj, Tokio, žmonės kelia riaušes. Rugsėjo 6 d. įvyko jau susirėmimai ir su policija, kuriuose du žmonės likos užmušti, o apie penki šimtai sužeisti. Osakoje ir Nagoya žmonės nulaikė skaitlingus susirinkimus su protestais prieš susitaikymą ant teip pažiminančių sanlygų. Susirinkimai reikalavo teipgi, idant dabartinė valdžia atsisakytų nuo savo urėdų.

‖ Kišineve, Maskolijoj, palydėjimui į kapus ištvirkėlių užmuštos žydės, susirinko daugybė žmonių. Nors lydėtojai užsilaikė ramiai, vienok pribuvus policija ir kareiviai apstojo minią ir pradėjo į žmones šaudyti. Keletą darbininkų užmušta, daugybę sužeista, o per penkiasdešimt jų areštuota. Sužeistuosius negabenta į ligonbučius, kurius, apstoję, kareiviai saugoja, ateinančių giminių aplankyti sužeistuosius neprileidžia.

‖ Peterburgo laivynės ministerija degradavo admirolą Nebogatovą ir kapitonus: Smirnovą, Grigorjevą ir Lišiną už tai, kad jie jurių mušyje ties Tsušima su savo laivais pasidavė japonams. Visi jie bus da karės teismo teisti ir, beabejonės, pasmerkti ant sušaudymo, vargas vien bus su išpildymu nuspredimo, kadangi minėtiejie kaltininkai, tuojau po pasidavimo japonams, apreiškė, kad į Maskoliją jie niekada daugiau negrįšią.

‖ Barcelonos pirkliai susitarę reikalauja prašalinimo nuo tarnystos visos dabartinės policijos, o jos vieton organizavimo kitos. Jie tvirtina, buk dabartinė policija veikianti beveik išvien su anarchistais, prieš jų darbus nieks nesistengia veikti ir ant viso pro pirštus žiurinti. Miesto valdžios pirklių reikalavimus žada išpildyti ir imtis už naikinimo anarchistų.

‖ Charbine, Rytų Azijoje, netikėtu atsitikimu nusišovė berliniškojo „Lokal-Anzeiger'io" karės korespondentas, pulkauninkas, baronas von Binder Krieglstein. Jis yra žinomas kaipo karės raštininkas, svarbiausiu jo raštu yra tritominis veikalas užvardytas „Psychologie des Krieges" (Karės psycholiogija).

‖ Oficijališkos žinios garsina, kad rugsėjo 2 dieną, taigi jau po santaikos tarybų užbaigimo, ant Sachalino salos įvyko smarkus maskolių su japonais mušys, tęsiąsis penkias valandas. Maskoliai buvo smarkiai sumušti, nerokuojant sužeistų, ant mušio lauko paliko jie 130 užmuštų. Japonai iš savo pusės mažai žudė.

‖ Barcelonoje, Išpanijoj, laike didelės jurininkų parodos, eksploidavo dinamito bomba, kurios apie šešiosdešimtys žmonių likos sužeista. Kas metė bombą, tikrai da nesusekta, bet nužiurėjimas puolė ant tulo anarchisto vardu Emiliono Garcia, kurs teipjau buvo eksploizijos sužeistas. Jį areštuota.

‖ Eina gandas, buk Hamburgo-Amerikos garlaivių draugystė, per įtekmę vieno Vokietijos kunigaikščio, padarė su Maskolija kontraktą ant pargabenimo iš Japonijos rusiškų karės suimtinių. Už kiekvieną gabenamą suimtinį garlaivių draugystei bus mokama 85½ doliarių.

‖ Pribuvušio į Honolulu iš Australijos garlaivio „Sierra" pasažieriai pasakoja, jog ant salos Savai (viena iš Samoa salų) ugnakalnis smarkiai metąs iš savęs lavą. Ant septynių mylių aplink vulkaną iš išmetamos lavos tveriasi čieli kalnai, apie tukstantį pėdų augštumo.

‖ Užmušėjas Maskvos policijos viršininko, grafo Šuvalovo, Kulikowsky, likosi kariško sudo nuspręstas ant kalėjimo per visą jo gyvenimo laiką.

‖ Mieste Guanaboka, ant salos Kubos, įvyko ant gatvės smarkios muštynės tarp kandidato ant prezidento, generolo Gomez, šalininkų ir jojo priešininkų. Muštynėse viena ypata likos nušauta, o sužeistų blaškomais akmenimis radosi labai daug.

‖ Maskvos zemstvos sąnariai laikė Maskvoje, privatiškuose namuose, susirinkimą, apšnekėjimui žemstvos reikalų kaipogi ir apie projektuojamąjį sušaukimą žmonių atstovų tarybos. Įsiveržusi į susirinkimo butą policija žemstvininkus išvaikė.

‖ Laikraščiai garsina, buk Japonijos sostapilės Tokio gyventojai esą labai neužganėdinti padaryta su Maskolija santaika ir kelia viešus protestus. Laukiama riaušių. Povandeninio telegrafo vielos, jungiančios Japoniją su kontinentu, likos nupiaustytos.

‖ Kronštadto porto komendantas, Zeleny, atsisakė išpildyti duotą jam jurininkystės ministerijos paliepimą kelianti į Liepojų ant tyrinėjimų bylos jurininkų, kurie ant kariško laivo „Car Aleksander III' buvo pakėlę maištą.

‖ Tukstantis kareivių-jurininkų, dalyvavusių maištuose Liepojuje ir ant Juodųjų jurių, tapo maskoliškosios valdžios perkelti į kariauną ir, sako, jie busią išsiųsti į tolymus rytus ant tarnystos tvirtynių garnizonuose.

‖ Siautęs visą pereitą subatą ir nedėlią gaisras Adrianopolyje, Turkijoj, išdegino vieną iš didžiausių miesto dalį. Ugnis pridirbo pragaišties ant penkių milijonų doliarių. Daugybė žmonių pasiliko be pastogės ir be turto.

‖ Žinios iš Bulgarijos skelbia, kad apie 800 bulgariškų revoliucijonierių iškeliavo iš Sofijos. Menama, kad jie nusidavė į Turkiją, kadangi Macedonijoje vėl pradeda neramumai platintis.

‖ Prusuose platinasi cholera; yvairiose vietose susirgimų buvo jau 82, numirė nuo choleras 37 ypatos. Dėlei ligos besiplatinimo, valdžia uždraudė laikyti visokius susirinkimus.

‖ Atėnuose, Grekijoje, vienoje armenų bažnyčioje rado didelį sandėlį įvairių ginklų, bombų ir šeip visokių eksplioduojančių medegų. Kas ir kokiam tikslui tą sandėlį čia parengė, nesusekta.

‖ Prancuzijos valdybose, Indo-Chinuose, pereitą utarninką siautė baisi viesula, teip vadinamas tifunas, darydamas baisus išnaikinimus Pražuvo daug žmonių ant sausžemio ir žvejų ant vandens.

‖ Plaukęs iš Londono į Kapštadtą agliškas garlaivis „Umzumbi", netoli Prancuzijos pakraščių užbėgo ant povandeninių uolų. Laivo įgula, skaitliuje 75 žmonių, tapo žvejų išgelbėta.

‖ Dragunų kapitonas Kolinski, Wittės pačios brolėnas, Maskvoje nušovė tulą mergaitę, o paskui patsai nusišovė.

‖ Dėlei didelių neramumų, Kuršo, Lifliandijos ir Estliandijos gubernijse bus, sako, paskirti kariški gubernatoriai.

‖ Eina gandas, buk valdžia sumaniusi paleisti visą Vengrijos pasiuntinių butą ir apskelbti naujus rinkimus.

‖ Ryme sudegė šv. Cecilijos vienuolynas. Mena, kad vienuolynas buvęs nežinomų piktadarių padegtas.

‖ Danijos pakrantėsė paskendo norvegiškas garlaivys „Venezia." Prie to prigėrė kapitonas, jo pati ir 10 jurininkų.

‖ Išpanijoje, Viscayos apskrityje, užgimė didelis kalnakasių štraikas. Laukiama darbininkų riaušių.

‖ Gorijoje, ant Kaukazo, likos nušautas policistas Avalov. Užmušėjas pabėgo.

‖ Toulouse, Prancuzijoj, sudegė didelis teatras. Žmonių aukų nesirado.

Atskaita revoliucijos fondo už rugpiutį mėn. 1905 m.

1.VIII.05, Susirinkime Lietuviško Kliubo, Kensington, Ill. (p. Dr. A. L. Graičuną) $2.64
1.VIII.05, Aukos iš Naugatuck ir Union City, Conn. (p. Juoz. Eidukaitį) 35.14
1.VIII.05, Krikštynose pas Kaz. Jurkų, Chicago, Ill. (p. Simą Ignotavyčių) 5.00
2.VIII.05, Aukos Senecavillės, Ohio, Lietuvių (p. A. Ilguną) 5.50
3.VIII.05, Surinko Sarpalius Wannamie, Pa. 2.00
3.VIII.05, Aukų iš Minersville, Pa. (p. J. Ramanauską) 93.50
4.VIII.05, Aukų iš Springfield, Ill. (p. V. Černauską iš Sherman, Ill.) 3.55
7.VIII.05, J. Ilgaudas $1.00 ir El. Sabanskiutė 10c. (p. A. Lalį) 1.10
7.VIII.05, Aukos iš Coalgate, Ind. T. (p. Mot. Šukštą) 11.00
7.VIII.05, Aukos Brooklyno Lietuvių (p. J. Naujoką).. 21.66
8.VIII.05, Aukos iš Wanamie, Pa. (p. V. Kulvinską) 4.80
8.VIII.05, Aukos iš Easton, Pa. (p. J. B. Jusaitį) 4.03
12.VIII.05, Kuopa Susiv. Mainierių unijos No. 1385 Gilberton, Pa. (p. J. Paulukonį) 25.00
12.VIII.05, Baliuno ukėje sudėtos aukos (p. J. S. Pruselaitį, Waterbury, Conn.) 2.00
12.VIII.05, 12-ta kuopa L. S.P.A. Springfield, Ohio, (p. Kaz. Bielskį) 2.50
12.VIII.05, Aukos surinktos Adomo Vilko, Drousburgh Pa. (p. J. Stasiukelį, Wilson Pa.) 3.00
12.VIII.05, Aukos iš Chicago, Ill. (p. V. Makavecką) .. 3.40
17.VIII.05, Aukos iš Los Angeles, Cal. (p. P. M. Kaitį) 50.00
18.VIII.05, Žirgvaikio draugystė, New Britain, Conn. (p. P. Antanaitį) 4.00
19.VIII.05, J. Šeštokas (Meadville, Pa.) .... .50
19.VIII.05, Aukos iš Philadelphijos Pa. (p. D. Kairevyčių) 1.50
19.VIII.05, Aukos iš Shenandoah, Pa. (p. V. J. Šliakį) 52.46
22.VIII.05, Aukos krikštynose pas Jos. Daukštą (p. Is. Francką) 2.06
22.VIII.05, Aukos iš Cleveland, Ohio (p. Ant. Sederevyčių) 3.18
22.VIII.05, Krikštynose pas F. Mazurkevyčių, Kingston, Pa. (p. Fr. Bukaitį) ... 4.00
23.VIII.05, Iš Rochester, N. Y. (p. K. Voivodą) 9.25
25.VIII.05, Aukos per „Vienybę" surinktos (p. J. J. Paukštis & Co.) 217.92
25.VIII.05, Liet. neprigulmingas „Citizenų" kliubas Minersvillėje, Pa. (p. P. J. Staknevyčių) 8.95
26.VIII.05, Aukos iš St. Charles, Ill. (p. J. Statulą) 6.85
26.VIII.05, S. L. L. (pagal seimo nutarimą) 10.00
28.VIII.05, Karaliaus Jagėlos citizenų draugystė, Gilberton, Pa. (p. Ad. Vaičiuną) 10.00
28.VIII.05, Aukos iš Cheltenham, Pa. (p. S. Urbą) .. 10.50
29.VIII.05, 23 kuopa S. L. A., Shenandoah, Pa. (p. J. Kuncą) 25.00
29.VIII.05, Aukos Olgerdo draugystės, palaidojus J. Noreiką, Philad'a, Pa. (p. Mik. Velykį) 4.25
30.VIII.05, Per varduves A. Kuleišienės, Chicago, Ill. (p. J. Vedlugą) 3.90
30.VIII.05, Aukos iš Shirley, Mass. (p. Ant. Vitkauską) 8.00
31.VIII.05, Aukos iš Lewiston, Me. (p. J. Krapavicką) 6.00

Iš viso 664.14
Nuo seniaus įėjo 475.44

Įėjo visu labo $1139.58

IŠLEISTA:

21.VIII.05, J. Naujokui už kelią į komiteto susirinkimą 4.00
22.VIII.05, Liet. demokratų partijai 150.00
22.VIII.05, Draugiečiams .. 225.00
„ „ „ L.S.D. Partijai. 225.00
„ „ „ Atskiriems rev. Lietuvoje 100.00
Krasos lėsos, rašinėjimai, etc. 4.58
Nuo seniaus išleista buvo 1.75

Iš viso išleista $710.33
Taigi lieka iždе $429.25

J. Šliupas, iždininkas

31.VIII.05.

P.S. Visuomenei turiu ištarti ačiu už jos dosnumą dėl revoliucijos reikalų. Kožnas skaitantis patėmys, kad komitetas pasiuntė į Europą, padalinęs, ir regis teisingai, ant keturių dalių. Kaip laikraščiuose girdisi įvairus balsai partijų ar jų šalininkų, kurie savo darbus giria ir į padanges kelia, podraug kitus peikdami ar kartais niekindami, tas pats atsigarsėjo ir susirinkime Komiteto; tačiaus jausmas teisingumo ėmė viršų, ir pagelbą gavo visi, kurie dirba, teip tie, kurie dirbdami rėkia, kaip ir tie, kurie tyliai dirba. Dabar nelaikas savo tarpe vesti kovas, bet laikas veikimo. Reikia visas spėkas nukreipti prieš svetimą nepritelių, prieš carizmą. Aprašant darbus besidarbuojančių partijų ir šiaip žmonių, velyk prašykime visuomenės, kad ir toliaus duosni butų ir savo aukomis remtų darbą, negu ginčais užsiimkime. Ir tikiu, kad visuomenė išklausys mųsų balso, ir duos kaip kad davė.

Dar vieną dalyką turiu čion pridurti, nors jis kišasi mano vardo, — tačiaus man ir daro kartais nepriimnumą, kartais keblumą. Žmonės, siųsdami pinigus, ant čekių, krasos ženklų, gromatų uždeda nebutas mano pravardes, k. a. Slupas, Stupas, Selapas, Selupas, Stiupas, Stimpas, Slimpas, ir dar dievai-žin kokias. Jeigu krasa ar bankas manęs nepažinotų, nesykį butų sunku buvę pinigus atimti ir reikėję butų atgal siuntinėti dėl perrašymo. Todėl gražiai prašau visų, rašinėjančių, nemainikauti mano pavardės, bet adresuoti ne ant Juozo, kurio nėra, bet ant Jono Šliupo, o kas ženkluotos Š nededa, tegul rašo — Szliupas. Su guodone,

Jonas Šliupas, iždininkas.

Atskaita „Aušros" Dr-tės iždo už rugpiutį mėn. 1905 m.

Įimta tapė 0.00
Nuo seniaus įėję buvo ... $1183.78

IŠLEISTA:

14.VIII.05, Miss M. Saunus Tilžėje 11.00
Lėšų persiuntimo .... .27

Iš viso 11.27
Nuo seniaus išleista 51.18

Visu labu 62.45
Lieka iždе $1121.33

J. Šliupas, iždininkas
328 Federal st.
Philadelphia, Pa.

31.VIII.05.

Draugysczių Reikalai

Balius!

Dr-te Szv. Kazimiero Karalaiczio tures savo baliu 21 d. sausio 1906 m., Freiheit Turners saleje, 3417 S. Halsted St. ir praszo visu kitu draugysczių nedaryti ta diena baliu ne kitokiu pasilinksminimu, idant tuomi vieni kitiems neukeżuktume. Su guodone. Komitetas.

(8—IX)

8-tas Balius.

Chicago. Jaunu Vyru Lietuvninku Draugiszkas Kliubas parenge baliu nedelioj, October 29, 1905 Pulaskio saleje 800 S. Ashland ave. tarpe 17 ir 18 ul. Balius prasides 6 val po pietu, ant kurio grajis muzika profesoriaus Bremhal'o. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai užpraszome atsilankyti.

Komitetas.

(XI—22)

Didelis Balius.

Chicago. Dr-te Szv. Roko parenge puiku baliu nedelioj, 1 d. spalio, 1905 m. Pulaskio saleje, 800 S. Ashland ave. Durys atsidaris 3 val. po pietu.; balius prasides 5 val. vakare. Inženga 25c. ypatai. Bus puiki muzika ir svecziai bus priimti kuopuikiausiai. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kviecziа atsilankyti.

Komitetas.

Padekavone.

Szv. Kazimiero Karal Dr te szirdingai dekavoja Draugystems ir visiems kitiems lietuviams malonejusiems atsilankyti ant jos pikninko, buvusio 13 d. rugpiuczio men. szitu metu Bergmano darže, Riverside, Ill., ir su džiaugsmu pranesza, jog turejo gera pelna, nes $276.70 atmetus visus kasztus. Tokiu budu kasa Draugystes iszaugo iki $1124.87 ir Dr-te liko turtingiausia isz visu.

Velijantis to pasisekimo ir visiems kitiems, su tikra dekingyste.

Komitetas.

Paskutinis Besket Pikninkas.

Parengtas West Pullmano Jaunu Vaikinu Neprigulmingo Kliubo 17 d. rugsejo, 1905 m. Pauls darže ant 123 ulyczios W. Pullman. Pikninkas prasides 12ta ryto. Bus puikiausias pasilinksminimas isz visu. Lietuviai ir lietuvaites szirdingai kvieczіami atsilankyti. Su guodone

Komitetas.

Balius.

Chicago. Lietuviszku saliunininku Unija parenge dideli baliu nedelioj, 1 d. spalio, 1905 m. K. Laudanskio saleje 3119 S. Morgan st., prasides 6 val. vakare; inejimas visiems dykai. Visus lietuvius kuoskaitlingiausiai kviecziа atsilanti.

Komitetas.

(22—IX)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo pusbrolio Juozo Merkeviczіaus, apie 15 metu kaip Amerikoje, gyveno pirmiau Shenandoah, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu.

Juozas Merkeviczius,
Box 157, Arona, Pa.

Pajieszkau savo draugu Martyno Santockio, Kazimiero Paplausko ir Motiejaus Kapoczіaus. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Sjm. Miller,
Red Lodge, Mont.

Pajieszkau apsivedimui merginos arba naszles nuo 30 iki 40 metu amžiaus; asz turiu 40 metu. Artymesnems žinioms teiksis kreiptis adresu:

Andrius Valinskas,
1623 Indiana ave., Sheboygan, Wis.

Pajieszkau savo szvogerio Dominiko Žlubino, Povilo Bakeviczіaus isz Marquette, Ill., Jono Polubinskio ir Augustino Rybakovskio isz Green Ringe, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Ludvikas Staneviczia,
Red Lodge, Mont.

Pajieszkau Antano Blažonio, pirma dvieje metu gyvenusio Pittstone, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

A. V. Savukaitis.
P. O. Box 48, Morgan, Pa.

Pajieszkau savo pusbrolio Juozo Aksamitauсko ir Antano Pulszio, Kauno gub., Eržvilko parap., Pavidaujo kaimo; gyveno pirmiau Pittsburge Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Antanas Stasiunaitis,
Box 727, Collinsville, Ill.

Pajieszkau savo szvogerio Franciszkaus Lužsсko, Kauno gub., Raseiniu pav., Jurbarko vol., Antkalniszkiu kaimo; keturi metai atgal jis atvažiavo isz Lietuvos in Bostona. Ji nori matyti jo seserys ir tevai Lietuvoje nori žinoti ar jis gyvas ar mires. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

John Mickevicz,
25 Second st., Room 20, S. Boston, Mass.

Pajieszkau savo dedes Mateuszo Vilko, Suvalku gub., Marijampoles pav., Sziauliszkiu kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti man žine adresu;

Jos. Vilkas,
1777 Brick ave., Scranton, Pa.

Pajieszkau savo brolio Petro Bilos ir Vinco Radvilos, abudu Kauno gub., Raseiniu pav., Bila Eržvilko parap., Butrimu vol., Radvila Batakiu parap., Szeuriszkiu kaimo; turiu prie ju svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Simas Kavolis,
38 Hastings st., Cambridge Port, Mass.

Aukos reikalams revoliucijinio judejimo Maskolijoj.

New Haven, Conn. 84 Susivienyjimo kuopa paaukavo puse savo turto $10.00, tame pat laike per. kolekta sumesta $1.45. Revoliucijonieriu kuopos sanariai sumokejo menesines. S. Jakaviczia, S. Cvirka po 50c.

P. Bajercius sukalektavo nuo J. Ivenskio, J. Ivenskio, Ch Petrilos, Ch. Nikelio, J. Kuzm'ckio po 25c. Pasiusta Dr. Szliupui $14.70.

Dayton, Ohio; A. Survilas 50c.; J. Virgaitis 25c.

Springfield, Ohio. K. Bielskis, A. Milaszis po 25c; A. Buczinskas, J. Buczinskas po 15c.; S. Dombrauckas, A. Plioplis, F. Aniulis po 10c. Viso labo $1.85.

K. Bielskis.

Liepos 4 surinkta ant L. Ukesu pikninko $14.31
Lietuvos Dukteru Dr te paaukavo ... 5.00
Peabody ant veselijos A. Bazeviczio
M. Vaiceneviczia surinko 1.49
Lyn ant prakalbu rugs. 3 .... 2.66
Ant baliaus szv. Kaz. So. Boston, Mass. baliaus 3 rugs. 16.60

Viso $40.06
M. Paltanaviczia.

J. A. Damijonaiczio suriukta Fortanet Ind. O. Kazlauskas $1.00; J. A. Damijonaitis, J. Linch, B. Dean (anglas) po 50c.; V. Damijonaitis, A. Buzgis, A. Balanavicze, B. Szalczius, K. Szimkus, F. Abramarski (lenkas) J. G. Mc Loughlin (airys), O. Leer (anglas) po 25c.; D. Newlin (anglas) 10c. Viso $4.60.

Melrose Park, Ill. Ant varduviu R. Kudulienes V Zubienas ir F. Raguncis sukolektavo $4 50; siuntimo kasztams paimta 10c. Lieka $4.40.

Aant pardavimo labai pigiai buczerne ir groserne su visoms intaisoms, arklys ir vežimas; kas nori pirkti tegul pasiskubina: biznis labai geras lietuviu apgyventoje apygardoje: savininkas iszvažiuoja in Lietuva. Dasižinoti reikia „Lietuvos" Red.

(29—IX)

Ant pardavimo Hotelis su Saliunu 23 ruimai su visais rakandais, lovomis, karpetais ir visukuo, kas prie ruimo reikalinga; saliunui laisnis iszpirktas nuo 1 geg.; namui lysas padarytas ant 8 metu. Viska parduodu už $300.00. Kas tokio biznio jieszko, tegul naudojasi isz progos. Vieta puiki prie paczіu feru ir stoties Cooney Island karu; atdaras diena ir nakti Adresai: A. J. Zanowicz, 22 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Pigiai ant pardavimo groserne ir buczerne su visokioms intaisoms — arklys, vežimas ir boge; biznis didelis ir seniai iszdirbtas, geriausia vieta varimui biznio szioj apilinkej. parsiduoda isz priežasties iszvažiavimo locniniko ant kaimu. ant savo nuosavybiu. Dasižinokite Red. „Lietuvos"

(8—IX)

Pigiai ant pardavimo geras namas su dviem lotais, kuriame talpinasi hotelis ir saliunas, Chicago Heights, Ill. Mietelis Chicago Heights yra arti miesto Chicagos, apgyventas lietuviu lenku ir kitu tautu, pilnas visokiu fabriku, kur biznis gerai eina. Davažiuoti in Chicaga galima už 15c. Atsiszaukite pas

Frank Kriszcziokaitі,
1414 Wentworth ave.,
(29—IX) Chicago Heights, Ill.

Pigiai ant pardavimo dvieju familiju murinis namas su lotu ant Illinois Court. Dasižinokite „Lietuvos" redakcijoje.

Gera Proga!

Lietuviams pigiai ingyti žemes ukiams sziaurineje dalyj Michigano valstijos terp Superior ir Michigano ežeru pro kur bus kasamas plukdomas kanalas ruožtu Au Train in Escanaba, per ka kelione in tolymesnius miestus pasitrumpins. Artesnems žinioms kreiptis reikia pas Wm Žukowski, 235 Hervey St., Chicago, Ill

(8—IX)

Reikalauja 2000 darbininku in miestus ir kaimus; algos nuo $1.75 iki $2.00 už diena; moteru ir vyru in pabrikus, akmenynes, lentpioves, restauracijas, vieszbutius ir prie visokiu kitu darbu; 500 darbininku in Tykiojo Pakraszczio valstijas, pigus kelias, algos nuo $2.00 $3.00 už diena, darbas vienvalinis, oras sziltas per apskritus metus; 130 akru valstybines žemes dykai ir gera proga ten bile kokiai vaisbai. Iszjieszkome algas, duodame rodas provose. Lietuviszkas agentas J. Lucas, 666 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Pargabentos isz Belgijos.

Pargabenau net isz Belgijos daugybe visokiu popieru raszimui gromatu, su žvilgancziom kvietkoms, su žaleis lapaleis, ant paveikslo mirtu vainikelis ir su žibancziom žvaigždeіems, labai puikei iszdabintos su daileis pasveikinimais, aukso litaroms ir su paveikslais tinkamos kožnam raszyti. Yra tai naujei isrrastos kuriu lig sziol nebuvo. Prisiusk 25 stempoms, o gausi 12 visokiu popieru su konvertais. Reikia mums agentu ir duodam gera uždarbi. Adresuokie szitei:

C. G. Agent,
Sta. W. Box 14, Brooklyn, N. Y.

(X—6)

Temikite Chicagiecziai.

Praneszu lietuviams, kad asz užsiimu perkraustymu, nuvežu daiktus ant Depot, ar kur reikalinga, vežu in namus anglis, malkas ir tt. Patarnausiu savisz-kiams už prieinamiausia preke. Reikale meldžiu kreiptis adresu:

Juozas Baceviczia,
3311 So. Halsted st., Chicago, Ill.
(IX 22)

Mokykla visiems.

Nuo 30 d. rugsejo iki 30 balandžio isz-eis kas savaite po lekcija Anegliszkos, Vokiszkos ir Lietuviszkos kalbu, Raszy-mo, Skaitymo ir Prasmes žodžiu sulyg gramatikos. Prenumerata už visa ta lai-ka $1.00. Adresuokite:

J. J. Rickvich.
32 Grand st., Brooklyn, N. Y
(29—IX)

Praneszu visiems savo pažystamiems ir visiems kitiems tautiecziams, jog pir-kau saluna ir užlaikau gera alu ir visus kitus gerymus bei cigarus. Pasitikiu, kad tautiecziai malones atsilankyti pas mane. Su guodone

Mike Petkus.
547 S. Canal st., Chicago, Ill.

Kare Ruskio su Japonija

Jau pasibaige ir galima važiuoti in kraju, todel kas nori važinoti, o ne labai turi už ka, tegul kreipiasi prie manes, asz iszleisiu ant darbiniu laivu. Artes-nems žiniom raszykite indedami už 2c. stempa.

Joseph Rossell,
4 Washington st., N. Boston, Mass.

Lai visi žino mano dekinguma.

Didelei esu dekingas D. E. C. Collins Medical Institutui, kad su liekarstoms, likausi pilnai iszgyditas nuo abelno nu-silpnejimo, vidurines kuno sistemos, nervu ir kraujo nesveikumo (nevaluma).

Nors pas daug daktaru gydžiausi, jie man nepagelbejo; o kad profesoriaus In-stitutas mane iszgyde, nuo teip senos ir sunkios ligos ir dabar esu sveskas, kaip niekad nesirges, tai broliams, reikalau-jantiems tikros pagelbos sveikatai, rodiju kreiptis tiesiok prie tikro daktaro Profe-soriaus Instituto. Dabar gyvendams pagal pamokinima knygos Vadovas in Sveikata, busiu visada sveikas ir dekin-gas.

Jonas Szvabas,
8558 Buffallo ave., Chicago, Ill.

Ant randos:

1039 Blue Island ave. sztoras $25.00 ant menesio.
923 Blue Island ave. sztoras ir 40 ruimu. Geri murinial namai. Kreiptis pas
Joseph Kenny & Sons.
N.E. Cor. Halsted & Washington Strs.
(IX—22)

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 194 Athens Street

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 178 Ferry st.
A. Stanelis, 24 West St.

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewiczius, 73 Grand st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Vincas Žubrickas
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1038 So. 2nd St.

SCRANTON, PA.
Joseph Petrikis, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

MOUNT CARMEL, PA.
Jonas Banis,

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 218 First st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas.

BROCKTON, MASS.
Petras Marcinonis, 63 Blendale, St.

MINERSVILLE, PA.
Juozas Ramanauskas,

Keliaujanti Agentai.

Stasiu Valiackas.
Jur. Kazakeviczia
K. Rutkus,
K. P. Szimkonis.
Felik. J. Galminas

Kur gali gauti „Lietuvą"

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, Baltimoreje,

Sztai agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1038 So. 2-nd St.,

Baltimore, Md.
Wm. J. Morran,
S. E. Cor. Sharp & Camden str.

KEWANEE, ILL.
A. Wezdžiunas, 520 N. Burr St.

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

DR. B. M. ROSS

Daneszu visiem kad sziose die-nose asz perkeliau savo ofisa ant

167 DEARBORN ST.
ANT KAMPO MONROE ST.
ROOM 506. STO FLORO
CHICAGO, ILL.

Crionai su dadejimu yvairiu elektro-gydanczių maszinu ir instrumentu, esmu pasirenges priimti ligonius ir iszgirti ju ligas su dideliu pasiseki-mu. Per su virsz 22 metu asz savo praktika paszvenczniau vien ant gy-dymo užsisenejusiu ligu ir pertai asendien esu pasekmingiausias spe-cijalistas visoj Chicagoj. Mano gy-gyduoles nesiranda jokioj aptiekoj, nes joa yra mano israstos ir man vienam tik žinomos. Per laiszka arba asabiszkai duodu roda dykai.

Smagumas ir Neprigulmybe

Laukia kožno, kuris turi norą ir energiją pamėginti uždėti sau prekybą.
Jei tik norėtum pamislyti apie tą pelną duodančią pajiegą vidutiniškiausiai pasekmingos prekybos, tai nesisvarstytum pašvęsti savo laiką, smegenis ir turtą prekybai.

Didziausi pirkliai musu laiku pradejo pirklybą su savo mažais sutaupinimais, budami paprastais darbininkais.

Tavo sutaupinimai ir tavo sumaningumas, apversti ant tavo paties naudos, neišėtinai trumpu laiku pastatįs tavę į perėjimą

Smagumo ir Neprigulmybes.

Negaišink traškumo savo spėkų dirbdamas pas kitus. Mes įtaisėme prekybas daugeliui vyru, kurie dabar yra pasiturinčiais pirkliais, Pavelyk mums įtaisyti tave

Rašyk pas mus apie tai,
"KAIP PRADETI PIRKLYBA SU MAŽU KAPITOLU"

Parašyk mums apie savę, o mes duosime tau širdingą patarimą ir ištikimą rodą. Mes pa-sakysime tau, ar apsimoka tau daryti tą žingsnį ar ne.

LYON BROTHERS,

Geriausi Aplamiški Pardavėjai Visokių Abelnų Tavorų Amerikoje.
Madison, Market ir Monroe ul., Chicago, Ill.
(Dep. A. 1.)

Dr. Karolis Butkeviczia,

Tikras lietuvys, specialistas, gydo visokias užsisenėjusias ligas. Laiko ofisą mano aptiekoje kasdiena nuo 2 iki 6 valandai po pietų
The Red Cross Pharmacy, pirmiau Giaco,
4556 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Po nauja užveizda viskas nauja. Vaistai švieži, prekės žemiausios, receptai už pusę prekės. Trejos-devynerios ką tik pargabentos iš Lietuvos.
Jonas Borowskis, aptiekorius,
THE RED CROSS PHARMACY.

PREKYSTE: Auksinių ir Sidabrinių tavorų, visokių muzikališkų instrumentų, gromatoms drukuojamų mašinėlių, ir kitokių tavorų.

Kožnam kuris atsiųs už 2 centus markę, prisiųsiu Naują lietuvišką **Katalioga** dykai. Kuriame yra šim-tai visokių daiktų paveikslai ir prekės, iš kurio matysi jog mano tavorai pirmos kliasos, o prekės prieinamiausios.

Apsteliavimus atlieku greitai, ir išsiun-čiu į visus Amerikos miestus. *Adresas:*
M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Daktaras M. Kahn,
Ofisas ir gyvenimas 4624 S. Ashland Ave.
Ofiso valandos { nuo 8 iki 10 ryto / nuo 1 iki 3 po pietu / ir vakarais.
Tel.: Yards 994.

Reikalauja tuojaus

Dvieju moteriszku pardavėju. Ge-ra alga ir tikra vieta.
Klein Bros.
Halsted ir 20-ta ul.

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi szendieniniai garsingi gydymai per gro-matas yra tik viliojimu pinigu nuo ligoniu. Jei-gu tikite in telayhe ir reikalaujate pagelbos nuo užsikrecziamu lytiszku bei nerviszku ir kitokiu ligu (isgydome nuo girtybes — nežinant galima induoti gyduoles) su musu Naujausia Methoda, nuo kurios tukstancziai pasiqelbejo. Kas nori rodos, teprisiunczia už 10c. stempu, o gaus visa žinia kaip ir ka daryt.

Koenigsberg Specialists,
Box 106, No. South Eight Street, Williamsburg Brooklyn, N. Y.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Ani kelių sanvaicziu iszvažiuoju ant vakaciju ir in ofisa atsilanko tik pa-nedelioais ir ketvergais nuo 8 ik 12 ryt.

Telefonas: Canal 7082.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Kozminski & Yondorf

73 Dearborn St.
TURTENYBE IR PASKOLOS.

Skolina pinigus ant lengvų išlygų namų statymui. Agentai už atvestus kostumerius bus kuogražiausiai traktuojami.

Lietuviu darbininku laikrasztis

„Kova"

Talpina pilnas ir teisingas žinias apie judejima darbininku pasaulyje ir czia Amerikoje. Straipsniai, apysakos, eiles ir kiti visi tilpe rasztelial yra kiekviena užimanti ir pamokinanti.

Platinkite, draugai „Kova", viennte-li laikraszti, kurs gina žmoniu darbinin-ku reikalus.

Preke: ant metu $2.00; ant puses metu $1.00.

Raszydami adresuokite sziaip:

„KOVA,"
412 Siegel str., Philadelphia, Pa.

Lietuviu Laikrasztis

Iszeina kas sanvaite Peterburge su iliustracijomis didelio knygos formato 16 puslapiu, paszvestas literaturai, mok-slui ir politikai. Prenumerata ant meto kasztuoja Amerikoje 6 rub. Pirmes-niuosius numerius galima gauti nuo pra-džios.

Redakcijos adresas:
Peterburg, Ekaterininskij kan. No. 10

Naujausiai iszrastos Medicines: Naujaus musu valstai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai atauginu, slukima, pleis-kanas, papuczkus ir daugel kitu ligu su nauja-su budu Radikal gydymas. paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U. S. A.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szieki nes labai iszkroszkes, o pas ji galima atsi-vedyti, nes jis turi puiku ir szalta ba-varska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir pa-klauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas ma-ne, o asz jum patarnnusiu už dyka viso-kiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

Puikiausios ant svieto

15 rusziu gromatoms popieru lietuviszkai ir lenkiszkai, su gražiais paveikslais ir dainelemis pas gimines, senus tevus, brolius, seseris, mylimas, pazias ir vai-kelius; teipgi pas draugus, vaikinu pas merginas ir merzinu pas vaikinus su mei-liais pasikalbejimais ir gražiomis rožemis su 2 rankom susiemusiom: 12 parduoda-me už 25c.; 5 tuzinus už $1; 1000 popieru už $7.50. Užlaikome dideles krautuve viso-kiu lietuviszku bei lenkiszku knygu, a-brozu, pastatomu altorellu, szkaplieriu, ražancziu ir geriausia tikrai lietuviszka trajanka. Musu perpirkliai uždirba po $4, $5 ant dienos. Norint artesnių žiniu prisiunskite 4c. stempomis už pasiunti-ma musu didžiojo kataliogo.

Mathews Zukaitis,
227 E. Main St., New Britain, Conn.

Farmos ant pardavimo.

Geriausia sekcija vidurinej New Yorko valstijoj. 80 akru už $900, 72 akrai už $1200, 133 akrai už $3.00. Geros triobos, geriau-sias vanduo. su apszecziu girios, ant lengvu iszmokesczių. Jau keli lietuviszki farmerial gyvena czion. Raszant nems žiniom indek už 2c. stempa.

GEO. KLEECK, Poolville, N.Y.

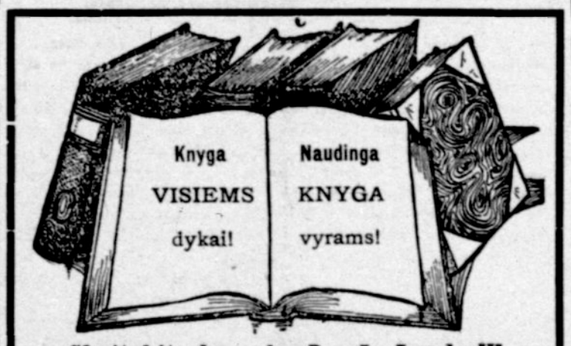

Skaitykite ka sako Dr. L. Landes!!!

Aš turiu didžiausią praktiką terp Lietuvių Suvienytose Valsti-jose ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasišvenčiau gydymui vyriškų ligų speciališkai.

Aš gydau vyrus ir moteris, ir jei apsiimu, tai ir išgydau. Jei pasakysiu, kad Jusų liga yra išgydoma, tai ir išgydysiu. Kiekvie-name reikale atsišaukite į mane ypatiškai ar per laišką.

Ligas puslės ir inkstų, kraujo ir išbėrimo ligas, blogą atmintį, pražudytą vyriška pajiegą per savidavybę, išgydau pasekmingai. Mano gydymas nesulaiko nuo darbo ir atsilieka be skausmų.

Aš tukstančius išgydau vienais metais.
Aš darau šimtus operacijų kas mėnesis.
Aš galiu jums namie bunant išgydyti jus, jei negalite atsilan-
Atsiminkite reikale atsišaukti ar rašyti pas [kyti.

Dr. L. Landes, 140 East 22nd St., New York City.

Atsiųskite 4c. markėmis, o aplaikysite Dr. Landes naują knygą turinčią 32 puslapiu ir 24 abrozus. Tą knygą perskaitę nesigraudysite

VAINA PASIBAIGE!

Maskolija su Japonija susigerino ir VAINA PASIBAIGE.

Dabar, kas nori, gali važiuoti į Krajų, jau į vainą nevarys.

Važiuojant į krajų yra geriausia pirkti

ŠIFKORTES „LIETUVOS" REDAKCIJOJE.

Mes turime šifkortes ant greičiausių laivų, kurie **perplaukia jures su 6 dienoms.**

Prekės mųsų teip pigios, kaip ir abelnuose kom-panijos ofiisuose.

Jei nori gauti gerą šifkortę parvažiuoti į krajų,

Jei nori, kad tavo pasiųsti pinigai į krajų gerai ir greitai taptų ten priimti,

Jei nori gauti ruskų pinigų, tai ateik į „Lietuvos" Redakciją, o čia viską gausi, ko tik reikalausi.

A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

JOHN'S GONOKURA

yra gyduole kuri nuoszaknial iszgydo **TRIPERY** arba **PULETEKY** laike 10 dienu. Persztejimas ir degliniams laike sulaipinimo ir beginas pulius apsistoja. Ligonis gauna palengvinima nuo pirmos dienos. Iszvaro nuodus isz kraujo ir liga niekad nesugryžta. Galima vartot nie-kam nežinant. Preke su prisiuntimu pacsto $1.00 už skrynele. Musu gyduoliu kataliogo szita liga yra labai placziai apraszyta kury ant praszymo musiusime dykai.

JOHN'S SUPPLY HOUSE 21 Sta. K. CHICAGO, ILL

Dr. O. C. Heine
DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skau-dėjimo, instato auksinius, ar ko-kius kas nori. Darbą savo gva-rantuoja.

JEIGU SLENKA PLAUKAI

tai nelauk kol jie visiszkai nuslinks. Dailus, tankus ir ilgi plaukai padabina žmogu ir yra didžiausiu grožybes turtu. **John's Hair Invigorator** su-laiko slinkima planku, sutvirtina szaknis, in-steigia sparti augima ir vieton iszpuolusiu at-augina naujus, szvelnius, dailius ir ilgus plaukus. Iszmaikina pleiskanas ir visokius necžystumus galvoje. Žilus plaukus sugražina in natūraliszka parva. Tukstanciai žmoniu apsisaugojo nuo praplikimo vartodami John's Hair Invigorator. Kam valkszneziot su ne-dailiais, retais, nutriu-sznsiais plaukais ar pra-plikusia galva kad gal-ima užsiaugint dailius ir ilgus plaukus. Preke $1.00 už bu-tely, 6 buteliai už $5.00. Didelis gydo-liu kataliogas dykai.

John's Supply House, 21 Sta. K, Chicago.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

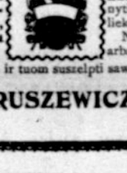

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems draugystems iszdirbam **Karunos, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Nukardas, Zenkletius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirbam **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

F. P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3643.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos.
Tel. Yards 6046

Pasirodavyk su „Lietuviszku Daktaru
pas
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba at-silankyti pas mus pirma, męs **gvarantuojam** nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusiga-stantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juo-dus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemora-liškus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį. Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, męs gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu męs rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydo-mi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visaš dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Kožna Tauta turi Didvyrius.

Lietuviai didžiuojasi savo didvyriais, Didžiais Lietuvos Kunigaikščiais: Gedeminu, Keistučiu bei Vitautu, kurie Lietuvos neprietelius visada su geriause pasekme pergalėjo. Praeuzija garbin-ga su Napoleonu Bonapartu, kuris ne tik tautos priešus pergalėjo, bet visai pasaulei atidarė vartus į laisvę. Kitos tautos ir turi savo didvyrius.

Tarp daktarų didvyrių, kurie visos žmonijos ir visų tautų neprietelius su geriause pasekme perga-li, tai yra ligas visokio skyriaus, tuomi Vokietija džiaugiasi su **Prof. Dr. Koch, Berlyne; Austrija Dr. Lo-rentz; Amerika New Yorke su Dr. E. C. Collins M. I. su kuriuom joks kits daktaras nė institutas negali susily-gint, pergalėse ir visokių ligų išgydymuose;** nes kuri kiti daktarai atsisakė pagelbėti, arba nekurį laiką pagydę pripažino už neišgydomas ligas, **tai Dr. E. C. Collins M. I. su geriause pasekme tas ligas pergalėjo,** o ligonius sveikais ir laimingais padarė, juos išgydydams nuo: plaučių ligos, kosulio, kepenų, inkstų, vidurių ligos, kraujo nečystumo, galvos skaudėjimo, dieglių ir reumatizmo; skuros (odos) ligas ir nie-žėjimą, lytiškas silpnybes, slaptas ligas vyrų ir moterų, sėklos nubėgimą, savžagystę su jos visais apsireiškimo vaisais, nervų ligas, abelną nusilpnėjimą, kataro (slogos), puslės, galvoj spiegimą, miegustumą, geltliges, skausmingas moterų mėnesines ir baltaises antdrapanes, užsikrečiamas piktas ligas, kaip ir kitas kurios ant nelaimės žmonių ir kankinimo atsiranda, į umą laiką **išgydo pamatiškai ir išgydyta liga ne atsinaujina'**

Dr. E. C. Collins Medikališkas Institutas yra didžiausias ir seniausias Amerikoje, apart paties profe-soriaus, tam tikri Daktarai Specialistai ant visokių ligų reikalaujančiam sveikatos, visi iš vien ištiria ligą, ir kaip pripažista už išgydomą, tai speciališkai dėl kožno ligonio, sutaiso vaistus su kuriais tu-ri but išgydytas. Vietoje vargintis savę ligoms, ir mėtyt pinigus daktarams kurie neišgydo, arba ku-rie serga o dar nepradėjo gydytis, tai be trotyjimo laiko rašyk stačiai pas visiems žinomą geriausia **Dr. E. C. Collins M. I.** o jųs sveikata į trumpą laiką bus sugrąžinta ir liksi sveikas per tam tikrą pritai-kytus vaistus

Jeigu sergi ir nustojai viltį išgijimo, tai šiadien rašyk ant žemiaus padėto adreso, o busi dėkin-gas, nes niekad nebuvo atsitikimo, kad reikalaujantis sveikatos, dėl jo, su sutaisytais vaistais, vartojant ir priimant pamokinimus ne butų buvęs išgydytas.

Iš daugybės padėkavonių, čionais keletą patalpiname pagal geidimą išgydytų.

Mylimas Profesoriaus!

Kaip daug per visus metus laiko prikenčiau ir privargau, teip labai esiu Jums dėkin-ga, už išgydyma ligos, kurią per moterystės pasigadinimą buvau gavus: nes neperstojan-tis galvos skaudėjimas, viduriu ir gumbo gėli-mas, kaip tankus šlapinimas, teip krutinėje dieglial ir abelnas kuno skaudėjimas neiš-sakytai mane kankino, kad net gyva buvau gatava į žemę įjsti. Kiti daktarai ir daktar-kos nieko negrįbėjo, o tie visi bobiški-ragu-niški gydymai, tiesiok mane į prapulti stumė. O kad Jųs prisiųsti vaistai, dėl manę sutaisy-ti išgydė, tai tikras stebuklas, nes nesitikė-jau kad kas manę išgydytų po tokios ligos ti-gos; už tai dar kartą ištariu iš tikros širdies didžiausią padėkavonę.

Pilna gyodonės;
Julijona Wida,
379 W. Iron St., Ironwood, Mich.

Brangus Profesoriau!

O dabar aš Jonas Persky, dėkavoju Jums labai, kad mane išgydėte, nuo biaurių sapnų, sėklos nubėgimo ir abelno skausmingo nusilp-nėjimo, kurią tai ligą kaip jums žinoma [gra-vau per kuno rašikašius ir neišmaanymą. Jųs valstai manę kaip naujai atgimus] padarė ir dabar renginosi ženytis ir gyvenaiu laimin-gai.

Jums labai dėkingas,

John Persky,
190 Horocks St., Johnstown, Pa.

Garbingi Dr. Collins Instituto Specialistai.

Šiuomi aš didžiausiu džiaugsmu pranešu jums, kad jau esu pilnai sveikas išgydytas per Jumis, nuo: sausgelos reumatizmo, kuris mane kankino per ištisus 3 metus. Mano pa-dėkavonę prašau viešai pagarsint, nes kol gy-vas busiu tai jums dėkavosiu, o niekinsiu gir-tuoklystę, per kurią girtas budama persalau ir tą ligą pasigavau su jos visais kankinančiais dieglinis: kojose, rankose, strėnų skaudėjimą, kosėjimą, skreplavimą ir sprando skaudėji-mą teip, jog manę į beprotystę varė; kiti dak-tarai nor vadinasi specialistais, bet man nieko nepagelbėjo, o kak Jųs išgydėte manę, tai tikrai pripažystu Jus už geriausius specialis-tus ant visos Amerikos, už jųs mokslą ir vais-tus labai, labai esiu dėkingas.

Jųs išgydytas,
Joseph Škada,
P. O. Box 245, Duryea, Pa.

Aloiza Slama,
Clarekson, Neb.
Išgydyta nuo skausmingo ir baltųjų antdrapa-nių bei abelno sunykimo.

Karolius Čatarys,
40 Walnut St., Phoenixville, Pa.
Išgydytas nuo užsisenėjusios vidurinių organ-ų ligos.

Kristina Pavlecka,
1814 So. 13th St., St. Louis, Mo.
Išgydyta sirgus per metus po sunkaus palago.

Kurie nori, kad išgydytus negarsint, tai užlaikom didžiausioj slaptybėj.

Kad teip prieinamai, kožnas atsišaukęs asabiškai arba per gromatą, aprašant savo ligos silpnybes lietuviškai, kožnas ser-gantis tampa išgydytas ne tik paprastoms, bet chroniskoms ir užsisenėjusioms ligoms, tai be atidėliojimo ateik arba rašyk dar šiadien ir nesikankyk. Jeigu nepermanai savo geral ligos, tai prisiųsk keletą stampų už prisiuntimą, bus prisiųsta Jums dovanai knyga "Vadovas į Sveikatą", parašyta prof. Dr. E. C. Collinso, iš kurios didelią naudą apturė-site, nes ji kaip sveikiems teip ir sergantiems labai naudinga ir tukstančius žmonių pagelbėjo.

Visada rašyk savo adresą aiškiai, adresuodams:

Dr. E. C. Collins, Medical Institute,
140 W. 34-th St. (tarp Broadway ir 7 Ave.) **New York, N.Y.**

Dėl vietinių Institutas atdaras kožną dieną nuo 10 iki 5 val. po pietų. Nedėliom; nuo 10 iki 1 pal. po pietų.